

БІЛА КНИГА «РЕГУЛЮВАННЯ РОЗДРІБНОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ: КОНЦЕПЦІЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ РЕФОРМИ»

СЕРПЕНЬ – 2017

ОФІС ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

ОФІС ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

info@brdo.com.ua, office@brdo.com.ua
+38 (044) 332 49 12, +38 (094) 832 49 12
Київ, вул. Хорива, 55-К
www.brdo.com.ua

Офіс ефективного регулювання (BRDO) було засновано в листопаді 2015 року, задля сприяння створенню ефективного регулювання і поліпшення економічних свобод в Україні (з пріоритетом для малого/середнього бізнесу). Саме з цією метою ми реалізуємо інклюзивний та відкритий процес оптимізації регуляторних відносин на роздрібному ринку електричної енергії, який призведе до взаємної довіри та партнерства держави й бізнесу.

Документ підготовлено експертами Офісу ефективного регулювання на основі результатів системного перегляду регулювання, результати якого були наведені в Зеленій Книзі «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії».

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Гончарук О.В., Лавриненко І.А.

КЕРІВНИК СЕКТОРУ «ЕНЕРГЕТИКА» ОФІСУ ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ: Оржель О.А.

ГРУПА ЕКСПЕРТІВ ОФІСУ ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ: Зоркін А.В., Кикоть К.В., Нечитайло О.М., Регельюк С.В

ПЕРЕДМОВА

Підготовка та публікація Білих книг є поширеною практикою стимулювання і організації професійних дискусій щодо основних напрямів розв'язання проблем регулювання та впровадження кращих світових практик. Як правило, Біла книга готується на основі виокремлених в Зеленій книзі регуляторних недоліків, після консультацій з зацікавленими сторонами, та враховує позицію органів влади, бізнесу та громадськості щодо причин їх виникнення та оптимальних шляхів усунення.

Зелена книга «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії»¹ була сформована Офісом ефективного регулювання на основі аналізу законодавства України станом на 01.04.2017 і опублікована 04.05.2017. Під час підготовки Зеленої книги Офіс прийшов до висновку, що **26%** з **94 актів**, що регулюють роздрібний ринок електричної енергії, мають ознаки незаконних та/або неактуальних за результатами оцінювання за методикою Rolling Review. При цьому, за результатами аналізу цілей держави та регуляторних інструментів, що застосовуються для їх досягнення, було сформовано **20** регуляторних кейсів та виокремлено **30** основних проблем їх застосування, спричинених неефективним регулюванням.

Наведені в Зеленій книзі висновки Офісу були підтримані громадськістю під час публічних консультацій². За результатами обговорення вирішено, що подальшими ключовими моментами на шляху побудови інклюзивного та цілісного роздрібного ринку електроенергії є приведення чинних регуляторних практик у відповідність до вимог Третього енергетичного пакету ЄС, з урахуванням необхідності максимального розширення прав та можливостей споживачів.

Верховною Радою України 13.04.2017 прийнято Закон України «Про ринок електричної енергії», яким суттєво змінено ринкову модель. Імплементція цього Закону вимагає прийняття протягом **2-х років** значної кількості регуляторних актів (кодексів, методик, правил тощо).

Тому, Офісом було прийняте рішення про першочергове включення до цієї Білої Книги пропозицій, які дозволять забезпечити найшвидше реформування роздрібного ринку та перегляд застарілого та неефективного регуляторного поля. **Напрацьовані Офісом економічно-математичні моделі вирішення проблем ціно- та тарифоутворення, регулювання попиту і пропозиції, інвестування та перехресного субсидювання публікуватимуться окремо.**

Підготовлені Офісом ефективного регулювання Біла та Зелена книги з питань регулювання роздрібного ринку електричної енергії створюють підґрунтя для застосування комплексного та системного підходу при розробці вторинного законодавства, вибору регуляторних інструментів та їх імплементції.

¹ Ознайомитись з Зеленою книгою «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії» можна за посиланням – <http://regulation.gov.ua/book/21-rozdribnij-rinok-elektrichnoi-energii>

² Ознайомитись зі звітом Офісу щодо проведених консультацій можна за посиланням http://cdn.regulation.gov.ua/1f/c0/f2/12/regulation.gov.ua_ReportonPublicConsultationsEnergyretail2.pdf

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
КОНЦЕПЦІЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ РЕФОРМИ	6
КАРТА ПОДАЛЬШИХ ДІЙ ДЛЯ:	
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ	9
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ	12
НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ	15
МІНІСТЕРСТВА ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	22
МІНІСТЕРСТВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ	23
ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ	23
1. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО АКТИВ, ЯКІ МАЮТЬ ОЗНАКИ НЕЗАКОННИХ	24
2. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО АКТИВ, ЯКІ МАЮТЬ ОЗНАКИ НЕАКТУАЛЬНИХ	34
3. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «БУДІВНИЦТВО РОЗПОДІЛЬНИХ МЕРЕЖ»	38
4. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ПРИЄДНАННЯ ДО ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ»	45
5. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПОСТАЧАННЯМ ТА РОЗПОДІЛОМ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»	57
6. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ОБЛАДНАННЯ ВУЗЛІВ ОБЛІКУ»	64
7. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «КУПІВЛЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»	66
8. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «РОЗПОДІЛ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»	68
9. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ПОСТАЧАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»	71
10. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «РОЗРАХУНКИ ЗА СПОЖИТІ ТОВАРИ (ПОСЛУГИ)»	75
11. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «КОМПЕНСАЦІЯ ПЕРЕТІКАННЯ РЕАКТИВНОЇ ЕНЕРГІЇ»	77
12. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «КОМЕРЦІЙНИЙ ОБЛІК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ»	79

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ	81
ПЕРЕЛІК ТЕРМІНІВ	82
КОРОТКА КЛАСИФІКАЦІЯ НЕДОЛІКІВ РЕГУЛЮВАННЯ	85

КОНЦЕПЦІЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ РЕФОРМИ

За результатами проведеного аналізу регулювання, виявлених регуляторних недоліків та напрацьованих шляхів їх усунення, BRDO розробив **НАСТУПНУ КОНЦЕПЦІЮ** зміни підходів до регулювання роздрібного ринку електричної енергії:

1 ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ НА РИНКУ

Міненерговугілля (у т.ч. в особі Держенергонагляду) відповідає за технічне (технологічне) регулювання ринку, а НКРЕКП – поведінкове та економічне, у т. ч. регулює ціни та тарифи. Разом з тим, такий розподіл повноважень може призводити до неможливості повноцінного виконання НКРЕКП функцій регулювання, моніторингу та контролю за дотриманням учасниками ринку вимог законодавства у сфері електроенергетики.

Доцільно передати функції зі здійснення державного нагляду (контролю) в електроенергетиці до НКРЕКП.

Регуляторна політика, що формується та реалізується на роздрібному ринку електроенергії, має хаотичний та несистематизований характер.

Доцільно затвердити цільові індикативні показники функціонування (розвитку) ринку та, при прийнятті рішень (нормативно-правових актів), доводити до громадськості їх очікуваний вплив на досягнення кожного з таких показників.

Законом України «Про ринок електричної енергії» передбачені межі відповідальності учасників ринку, але методологія розрахунку Регулятором штрафних санкцій відсутня.

Доцільно затвердити Методику розрахунку НКРЕКП обсягів штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері електроенергетики, в якій встановити максимальну деталізацію:

- ◆ повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення санкцій;
- ◆ видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення.

2 ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН І ТАРИФІВ

Регульовані ціни (тарифи) встановлюються на основі інформації, отриманої від продавців відповідного товару (надавачів послуги), які є зацікавленими особами. При цьому, ціни (тарифи) розраховуються та перевіряються фактично «в ручну» без застосування єдиного автоматизованого програмного забезпечення.

Доцільно:

- ◆ Впровадити автоматизовану системи формування цін та тарифів на товари (роботи, послуги), вартість яких підлягає державному регулюванню;
- ◆ При затвердженні регульованих цін (тарифів) врахувати ринкову вартість їх складових, яка склалась на вільному ринку;
- ◆ Встановити жорстку залежність між величиною тарифів (у т.ч. величиною потенційного прибутку) та якістю товарів і послуг компаній;
- ◆ Застосовувати довгострокове цінове регулювання (на 3 роки та більше);
- ◆ Максимально розширити «тарифне меню» для споживачів.

ЛІЦЕНЗУВАННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ

Ліцензія, як інструмент регулювання природної монополії, не тільки не дієва (оскільки позбавлення ліцензії не передбачає припинення діяльності), але й шкідлива, тому що призводить до наявності нерегульованих дрібних (локальних) монополій.

Доцільно:

- ◆ Скасувати ліцензування природних монополій та впровадити принцип повідомлення про готовність здійснювати господарську діяльність;
- ◆ Створити єдині норми діяльності для всіх суб'єктів ринку, що мають у володінні, користуванні, господарському віданні розподільні електричні мережі з принаймні одним приєднаним споживачем, або зобов'язати таких осіб передати електричні мережі, що не знаходяться на балансі розподільних компаній, у власність таких компаній на прийнятних для сторін умовах.

Ліцензія, як інструмент регулювання виробництва та постачання електроенергії, створює надмірний адміністративний тиск на бізнес.

Доцільно:

- ◆ Скасувати ліцензування діяльності з виробництва та постачання електроенергії та впровадити принцип повідомлення про намір здійснювати таку діяльність та (у разі необхідності) з відкладальною умовою щодо отримання тарифу;
- ◆ Запровадити обов'язкове страхування відносин з купівлі-продажу електричної енергії та супутніх послуг.

ПРИЄДНАННЯ ДО ІНФРАСТРУКТУРИ

Приєднання до мереж суттєво ускладнюється дисгармонією законодавства у сфері електроенергетики та земельного, містобудівного законодавства.

Доцільно:

- ◆ Запровадити «єдине вікно» при наданні послуг з приєднання до мереж суб'єктів всіх природних монополій (у сфері розподілу електроенергії, газу, води, тепла) з метою мінімізації взаємодії замовника та суб'єктів природних монополій;
- ◆ Відмінити заборону передачі (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування юридичним особам для містобудівних потреб у сфері енергетики, а також зміни цільового призначення такої земельної ділянки, у разі відсутності затвердженого плану зонування або детального плану території. При цьому, створити стимули для органів місцевого самоврядування щодо якнайшвидшої розробки детальних планів території;
- ◆ Передбачити детальний порядок участі третіх осіб (органів місцевого самоврядування, газо-, водо-, теплорозподільних компаній, тощо) у процедурі приєднання до мереж;
- ◆ Створити он-лайн карти електричних мереж (по класах напруги) з нанесенням 300-метрових зон від цих мереж для можливості здійснення споживачами визначення типу приєднання;
- ◆ Створити он-лайн реєстри стану надання послуг з приєднання (або індивідуальні електронні кабінети) із зазначенням стану виконання приєднання, обсягу виконаних та запланованих до виконання робіт й орієнтовної дати завершення приєднання.

ДОСТУПНІСТЬ МЕРЕЖ ДЛЯ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ

Відсутність вільного та прозорого доступу до мережі перешкоджає розвитку ринку постачання електроенергії.

Доцільно забезпечити рівноправний доступ до мереж для постачальників шляхом впровадження обов'язкового електронного документообігу між ними та розподільною компанією, а також забезпечити повне відокремлення діяльності з розподілу від діяльності з постачання.

6 ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА

Особливої уваги з боку держави потребує розвиток диспетчеризованої розподіленої генерації (біоенергетичної генерації та когенерації), енергетичних кооперативів, «розумних» мереж та електрозаправних станцій.

Доцільно:

- ◆ Запровадити цільову державну підтримку розвитку інновацій на роздрібному ринку електроенергії, а саме диспетчеризованої розподіленої генерації (біоенергетичної генерації та когенерації), енергетичних кооперативів, «розумних» мереж та електрозаправних станцій;
- ◆ Поширити механізми функціонування генеруючих електроустановок приватних домогосподарств та право отримувати «зелений тариф» без ліцензії на електроенергію, вироблену електроустановками МСП.

7 ДЕРЖАВНИЙ ЗАХИСТ КОНКУРЕНЦІЇ

На сьогодні розподільні компанії діють не тільки як суб'єкти природної монополії, але й постачальники електроенергії, постачальники послуг комерційного обліку, будівельні організації. Таке суміщення діяльності викликає наявність постійного конфлікту інтересів та провокує зловживання.

Доцільно в найкоротші строки забезпечити відокремлення природної монополії від конкурентних сфер діяльності, як це передбачено Законом України «Про ринок електричної енергії».

КАРТА ПОДАЛЬШИХ ДІЙ

ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ, НЕОБХІДНО ПРИЙНЯТИ ЗАКОНИ УКРАЇНИ, НАПРАВЛЕНІ НА:

1

ПІДВИЩЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ операторів систем розподілу, оператора системи передачі, постачальників електричної енергії та інших учасників ринку електричної енергії, їх посадових осіб та працівників шляхом внесення змін до **Кодексу України про адміністративні правопорушення** в частині:

- 1) встановлення персональної відповідальності посадових осіб за вчинення порушень (з максимальною деталізацією їх видів);
- 2) гармонізації обсягу та меж відповідальності з нормами Закону України «Про ринок електричної енергії».

2

СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРИЄДНАННЯ до мереж, підвищення прозорості її надання та регулювання шляхом внесення змін до Законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про ринок природного газу», «Про тепlopостачання», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про землеустрій» щодо:

- 1) впровадження «єдиного вікна» при наданні послуг з приєднання до мереж суб'єктів всіх природних монополій (у сфері розподілу електроенергії, газу, води, тепла) з метою мінімізації взаємодії замовника та суб'єктів природних монополій;
- 2) скасування заборони передачі (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування юридичним особам для містобудівних потреб у сфері енергетики, а також зміни цільового призначення такої земельної ділянки, у разі відсутності затвердженого плану зонування або детального плану території. При цьому, створити стимули для органів місцевого самоврядування щодо якнайшвидшої розробки детальних планів територій;
- 3) передачі до НКРЕКП функцій із здійснення державного нагляду (контролю) в електроенергетиці в частині технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання, випробування та ремонту електроустановок і мереж, виконання робіт з проектування електроустановок і мереж;
- 4) розробки детального порядку участі третіх осіб (органів місцевого самоврядування, газо-, водо-, теплорозподільних компаній тощо) у процедурі приєднання до мереж.

3

ВПОРЯДКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕРЕГУЛЬОВАНИХ ЛОКАЛЬНИХ МОНОПОЛІЙ, ЗМЕНШЕННЯ ТИСКУ НА БІЗНЕС ТА ГАРМОНІЗАЦІЯ правил доступу на ринок електричної енергії з кращими світовими практиками шляхом внесення змін до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» щодо:

- 1) скасування ліцензування діяльності з передачі, розподілу, виробництва та постачання електричної енергії;
- 2) запровадження обов'язкового страхування договірних відносин (взаємних обов'язків) на ринку електроенергії, зокрема, відносин між постачальником, розподільною компанією та споживачем;
- 3) запровадження єдиних норм діяльності для всіх суб'єктів ринку, що мають у володінні, користуванні, господарському віданні розподільні електричні мережі з принаймні одним приєднаним споживачем, або зобов'язання таких осіб передати електричні мережі у власність таких компаній на прийнятних для сторін умовах, з дотриманням норм законів України щодо права власності.

4

МОНЕТИЗАЦІЯ СУБСИДІЙ для споживачів комунальних послуг з стимулюванням енергоощадності споживачів (наприклад, шляхом поступового зменшення величини компенсованих витрат) шляхом внесення змін до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про ринок електричної енергії» та інших законів.

5

СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ДИСПЕТЧЕРИЗОВАНОЇ РОЗПОДІЛЕНОЇ ГЕНЕРАЦІЇ та інших новітніх технологій шляхом внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо:

- 1) встановлення надбавок до діючих тарифів за генерацію в пікові години або застосування до них правил роботи генеруючих компаній ТЕС;
- 2) поширення принципів функціонування генеруючих електроустановок приватних домогосподарств та прав отримувати «зелений тариф» на електроенергію, вироблену електроустановками МСП;
- 3) стимулювання розвитку систем зберігання електричної енергії на стороні споживача;
- 4) запровадження цільової підтримки розвитку об'єктів розподіленої диспетчеризованої генерації (зокрема високоефективної когенерації та біоенергетики), електрозаправних станцій, «розумних» мереж та їх елементів, «енергетичних кооперативів» та їх елементів.

6

НАДАННЯ КМУ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРИЙНЯТИ Правила охорони електричних мереж

7

НАДАННЯ НКРЕКП ПОВНОВАЖЕНЬ ПРИЙНЯТИ:

- 1) Методику обрахування плати за спільне використання технологічних електричних мереж;
- 2) Процедура встановлення тарифів для ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, у разі застосування стимулюючого регулювання;
- 3) Порядок розподілу активів, витрат та доходів між видами діяльності ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, у разі застосування стимулюючого регулювання;

- 4) Порядок функціонування call-центрів суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом;
- 5) Порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат при здійсненні постачання електроенергії побутовим споживачам, які розраховуються за тарифами, диференційованими за періодами часу;
- 6) Порядок встановлення вимог до ліцензіатів з розподілу природного і нафтового газу, з транспортування природного і нафтового газу магістральними трубопроводами, з транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними трубопроводами, з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами щодо провадження інших, крім ліцензованих, видів діяльності;
- 7) Порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електроенергії споживачам за тарифами, диференційованими за періодами часу;
- 8) Порядок підвищення якості обслуговування споживачів електричної енергії.

8

НАДАННЯ МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯ АБО НКРЕКП ПОВНОВАЖЕНЬ ПРИЙНЯТИ:

- 1) Інструкцію про розслідування і облік технологічних порушень на об'єктах електроенергетики і в об'єднаній енергетичній системі України;
- 2) Інструкцію про порядок складання акта екологічної, аварійної та технологічної броні електроспоживання споживача;
- 3) Порядок організації проведення вимірів електричного навантаження в режимний день;
- 4) Методику визначення економічно доцільних обсягів компенсації реактивної енергії, яка перетікає між електричними мережами електропередавальної організації та споживача (основного споживача та субспоживача);
- 5) Методику обчислення плати за перетікання реактивної енергії.

КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ, з УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ», НЕОБХІДНО:

1

СКАСУВАТИ 2 НЕЗАКОННІ РЕГУЛЯТОРНІ АКТИ, а саме:

- 1) Постанову КМУ від 04.03.1997 № 441 «Про невідкладні заходи щодо стабілізації фінансового становища підприємств електроенергетичної галузі»;
- 2) Постанову КМУ від 07.08.1996 № 929 «Про посилення контролю за режимами споживання електричної і теплової енергії».

2

ЛЕГАЛІЗУВАТИ¹ 1 НЕЗАКОННИЙ РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ, а саме постанову КМУ від 04.03.1997 № 209 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж».

3

ПРИВЕСТИ У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА 2 НЕАКТУАЛЬНІ РЕГУЛЯТОРНІ АКТИ, а саме:

- 1) Постанову КМУ від 22.02.2008 № 75 «Про затвердження критеріїв розподілу суб'єктів господарювання за ступенями ризику їх діяльності в галузі електроенергетики та сфері теплопостачання і визначення періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю)»;
- 2) Постанову КМУ від 05.08.2015 № 565 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, яка підлягає ліцензуванню Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)».

4

ПРИЙНЯТИ Порядок забезпечення постачання електричної енергії захищеним споживачам, передбачивши в ньому прозору процедуру відключення споживачів-боржників, що мають броню (екологічну, технологічну, аварійну) електропостачання та впровадження системи рахунків зі спеціальним режимом використання для таких споживачів.

5

РОЗРОБИТИ ТА ВНЕСТИ НА РОЗГЛЯД ВРУ ЗАКОНОПРОЕКТИ щодо

- 1) **Підвищення відповідальності** операторів систем розподілу, оператора системи передачі, постачальників електричної енергії та інших учасників ринку електричної енергії, їх посадових осіб та працівників шляхом внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині:
 - ... встановлення персональної відповідальності за вчинення порушень (з максимальною деталізацією їх видів);
 - ... гармонізації обсягу та меж відповідальності з нормами Законом України «Про ринок електричної енергії».

¹ Скасувати та прийняти новий, з урахуванням посилань до акту вищої юридичної сили (в актах вищої юридичної сили необхідно передбачити положення щодо повноважень відповідного органу розробляти та затверджувати відповідний акт)

2

Спрощення процедури приєднання до мереж, підвищення прозорості її надання та регулювання шляхом внесення змін до Законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про ринок природного газу», «Про теплопостачання», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про землеустрій» щодо:

- ... впровадження «єдиного вікна» при наданні послуг з приєднання до мереж суб'єктів всіх природних монополій (у сфері розподілу електроенергії, газу, води, тепла) з метою мінімізації взаємодії замовника та суб'єктів природних монополій;
- ... скасування заборони передачі (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування юридичним особам для містобудівних потреб у сфері енергетики, а також зміни цільового призначення такої земельної ділянки, у разі відсутності затвердженого плану зонування або детального плану території. При цьому, створити стимули для органів місцевого самоврядування щодо якнайшвидшої розробки детальних планів території;
- ... передачі до НКРЕКП функцій із здійснення державного нагляду (контролю) в електроенергетиці в частині технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання, випробування та ремонту електроустановок і мереж, виконання робіт з проектування електроустановок і мереж.

3

Впорядкування діяльності нерегульованих локальних монополій, зменшення тиску на бізнес та гармонізації правил доступу на ринок електричної енергії з кращими світовими практиками шляхом внесення змін до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» щодо:

- ... скасування ліцензування діяльності з передачі, розподілу, виробництва та постачання електричної енергії;
- ... запровадження обов'язкового страхування договірних відносин (взаємних обов'язків) на ринках електроенергії, зокрема, відносин між постачальником, розподільною компанією та споживачем;
- ... запровадження єдиних норм діяльності для всіх суб'єктів ринку, що мають у володінні, користуванні, господарському віданні розподільні електричні мережі з принаймні одним приєднаним споживачем, або зобов'язання таких осіб передати електричні мережі у власність таких компаній на прийнятних для сторін умовах, з дотриманням норм законів України щодо права власності.

4

Монетизації субсидій для споживачів комунальних послуг з стимулюванням енергоощадності споживачів (наприклад, шляхом поступового зменшення величини компенсованих витрат) шляхом внесення змін до Бюджетного кодексу України та Закону України «Про ринок електричної енергії»

5

Стимулювання розвитку диспетчеризованої розподіленої генерації та інших новітніх технологій шляхом внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо:

- ... встановлення надбавок до діючих тарифів за генерацію в пікові години або застосування до них правил роботи генеруючих компаній ТЕС;
- ... поширення принципів функціонування генеруючих електроустановок приватних домогосподарств та прав отримувати «зелений тариф» на електроенергію, вироблену електроустановками МСП;
- ... стимулювання розвитку систем зберігання електричної енергії на стороні споживача;

- ... запровадження цільової підтримки розвитку об'єктів розподіленої диспетчеризованої генерації (зокрема, високоефективної когенерації та біоенергетики), електрозаправних станцій, «розумних» мереж та їх елементів, «енергетичних кооперативів» та їх елементів.

6) **Надання КМУ повноважень** прийняти Правила охорони електричних мереж.

7) **Надання НКРЕКП повноважень** прийняти:

- ... Методику обчислення плати за спільне використання технологічних електричних мереж;
- ... Процедуру встановлення тарифів для ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, у разі застосування стимулюючого регулювання;
- ... Порядок розподілу активів, витрат та доходів між видами діяльності ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, у разі застосування стимулюючого регулювання;
- ... Порядок функціонування call-центрів суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом;
- ... Порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат при здійсненні постачання електроенергії побутовим споживачам, які розраховуються за тарифами, диференційованими за періодами часу;
- ... Порядок встановлення вимог до ліцензіатів з розподілу природного і нафтового газу, з транспортування природного і нафтового газу магістральними трубопроводами, з транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними трубопроводами, з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами щодо провадження інших, крім ліцензованих, видів діяльності;
- ... Порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електроенергії споживачам за тарифами, диференційованими за періодами часу;
- ... Порядок підвищення якості обслуговування споживачів електричної енергії.

8) **Надання Міненерговугілля або НКРЕКП¹ повноважень** прийняти:

- ... Інструкцію про розслідування і облік технологічних порушень на об'єктах електроенергетики і в об'єднаній енергетичній системі України;
- ... Інструкцію про порядок складання акта екологічної, аварійної та технологічної броні електроспоживання споживача;
- ... Порядок організації проведення вимірів електричного навантаження в режимний день;
- ... Методику визначення економічно доцільних обсягів компенсації реактивної енергії, яка перетікає між електричними мережами електропередавальної організації та споживача (основного споживача та субспоживача);
- ... Методику обчислення плати за перетікання реактивної енергії.

¹ У разі передачі інспекційних функцій до функцій Регулятора - надати зазначені повноваження НКРЕКП

НАЦІОНАЛЬНІЙ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ, З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ», НЕОБХІДНО:

1

ПРИВЕСТИ У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА 2 НЕАКТУАЛЬНІ РЕГУЛЯТОРНІ АКТИ, а саме

- 1) Постанову НКРЕ від 29.07.1999 № 983 «Про затвердження нормативів достатності власних активів суб'єктів підприємницької діяльності»;
- 2) Постанову НКРЕ від 11.09.2006 № 1182 «Про затвердження Порядку встановлення вимог до ліцензіатів з розподілу природного і нафтового газу, з транспортування природного і нафтового газу магістральними трубопроводами, з транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними трубопроводами, з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами щодо провадження інших, крім ліцензованих, видів діяльності».

2

ЛЕГАЛІЗУВАТИ¹ 9 НЕЗАКОННИХ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТИВ, а саме:

- 1) Постанову НКРЕКП від 26.10.2015 № 2645 «Про затвердження Порядку визначення витрат на оплату праці, які враховуються у тарифах на розподіл електричної енергії (передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами), постачання електричної енергії за регульованим тарифом, передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, виробництво теплової та виробництво електричної енергії»;
- 2) Постанову НКРЕ від 08.08.2013 № 1070 «Щодо забезпечення функціонування call-центрів суб'єктами господарювання, які здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом»;
- 3) Постанову НКРЕ від 26.07.2013 № 1030 «Про затвердження Процедури встановлення тарифів для ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами у разі застосування стимулюючого регулювання»;
- 4) Постанову НКРЕ від 26.07.2013 № 1031 «Про затвердження Порядку розподілу активів, витрат та доходів між видами діяльності ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами»;
- 5) Постанову НКРЕ від 30.05.2013 № 642 «Про підвищення якості обслуговування споживачів електричної енергії»;
- 6) Постанову НКРЕ від 12.06.2008 № 691 «Про затвердження Методики обрахування плати за спільне використання технологічних електричних мереж»;

¹ Скасувати та прийняти новий, з урахуванням посилань до акту вищої юридичної сили (в актах вищої юридичної сили необхідно передбачити положення щодо повноважень відповідного органу розробляти та затверджувати відповідний акт)

- 7) Постанову НКРЕ від 16.11.2006 № 1487 «Про затвердження Положення про порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електроенергії споживачам за тарифами, диференційованими за періодами часу»;
- 8) Постанову НКРЕ від 18.01.2007 № 27 «Про затвердження Порядку надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат при здійсненні постачання електроенергії побутовим споживачам, які розраховуються за тарифами, диференційованими за періодами часу»;
- 9) Постанову НКРЕКП від 18.10.2016 № 1841 «Про затвердження Порядку забезпечення стандартів якості надання послуг з електропостачання».

3

ПРИЙНЯТИ МЕТОДИКУ РОЗРАХУНКУ НКРЕКП ОБСЯГІВ ШТРАФНИХ САНКЦІЙ за порушення законодавства у сфері електроенергетики.

4

ВНЕСТИ ЗМІНИ ДО РЕГЛАМЕНТУ Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 06.12.2016 № 2133, щодо:

- 1) визначення в регламенті цільових індикативних показників функціонування ринків електроенергії та встановлення обов'язку наводити в обґрунтуваннях проектів рішень НКРЕКП очікуваний вимірюваний вплив прийняття проекту рішення на досягнення таких показників та ключових індикаторів діяльності ринку;
- 2) впровадження автоматизованої системи формування цін та тарифів на товари (роботи, послуги), вартість яких підлягає державному регулюванню;
- 3) встановлення жорсткої залежності між величиною тарифів (у т.ч. величиною потенційного прибутку) та якістю товарів та послуг компанії;
- 4) встановлення регульованих цін (тарифів) на товари (послуги) на довгострокову перспективу (принаймні на 3 роки).

5

ЗАТВЕРДИТИ КОДЕКС СИСТЕМ РОЗПОДІЛУ, передбачивши в ньому:

- 1) максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення санкцій;
- 2) максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;
- 3) обов'язковість застосування єдиних норм діяльності суб'єктів природних монополій до всіх осіб, у власності / користуванні / розпоряджанні / господарському віданні яких знаходяться розподільні мережі, до яких приєднано принаймні одного споживача;
- 4) встановлення граничних строків надання послуг з приєднання, з урахуванням терміну, необхідного для врегулювання питань, пов'язаних з оформленням прав на землю та погодження приєднання з третіми особами, розрахованих на підставі середньостатистичних фактичних строків надання послуг з приєднання розподільними компаніями;

- 5) обов'язок розподільних компаній створити, розмістити на власних web-ресурсах та своєчасно актуалізувати карти території здійснення ліцензованої діяльності з нанесенням електричних мереж (по класах напруги) та **300-метрових** зон від цих мереж для можливості самостійного визначення споживачами типу приєднання;
- 6) можливість ведення документообігу між замовником/споживачем та постачальником та/або розподільною компанією із застосуванням засобів електронного цифрового зв'язку;
- 7) обов'язок розподільних компаній вести он-лайн реєстри стану надання послуг з приєднання за кожним окремим приєднанням (або створювати індивідуальні електронні кабінети) із зазначенням обсягу виконаних та запланованих до виконання робіт й орієнтовної дати завершення приєднання;
- 8) заборону відмовляти у наданні послуг з приєднання замовникам, об'єкти яких знаходяться на території, що підлягає комплексній забудові;
- 9) обов'язок проведення спільних комплексних перевірок НКРЕКП та Держенергонагляду (планових/позапланових, виїзних/невиїзних) та моніторингу діяльності розподільних компаній у сфері приєднання;
- 10) механізм викупу розподільними компаніями «зайвої» потужності споживачів за цінами, що еквівалентні ставкам на нові приєднання, для можливості надавати послуги з приєднання без виконання «непотрібних» робіт з розвитку електричних мереж;
- 11) максимально спрощену процедуру доступу постачальників електричної енергії до місцевих (локальних) електричних мереж, зокрема, встановивши, що документообіг між ПНТ та розподільною компанією відбувається виключно в електронній формі із застосуванням електронного цифрового підпису;
- 12) особливості участі у ринку енергетичних кооперативів, систем зберігання електричної енергії, електрозаправних станцій та розподіленої генерації;
- 13) застосування плати за приєдану потужність для непобутових споживачів;
- 14) зобов'язання розподільних компаній щодо моніторингу та контролю впливу генерації реактивної електроенергії з мереж споживачів на роботу ОЕС України та надання результатів проведеного аналізу до НКРЕКП для узагальнення та публікації.

6

ЗАТВЕРДИТИ КОДЕКС СИСТЕМИ ПЕРЕДАЧІ, передбачивши у ньому:

- 1) максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення санкцій;
- 2) максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;
- 3) граничні строки виконання замовником кожного етапу реалізації договору про приєднання до електричних мереж оператора системи передачі та надання оператору системи передачі права розірвати договір (з компенсацією замовником понесених оператором системи передачі витрат) у зв'язку з невиконанням цих етапів, при цьому, в подальшому, оператор системи передачі не враховатиме

зарезервовану за об'єктом замовника потужність при наданні послуг з приєднання іншим замовникам.

7

ЗАТВЕРДИТИ КОДЕКС КОМЕРЦІЙНОГО ОБЛІКУ, передбачивши у ньому:

- 1) максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення санкцій;
- 2) максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;
- 3) обов'язок НКРЕКП збирати, узагальнювати та публікувати дані (статистичну інформацію та аналітичні звіти) щодо ринку комерційного обліку та діяльності його учасників;
- 4) основні засади відокремлення діяльності з розподілу (передачі) електричної енергії від діяльності у сфері улаштування вузлів комерційного обліку та надання послуг з комерційного обліку, з урахуванням статті 74 Закону України «Про ринок електричної енергії»;
- 5) особливості відносин між учасниками енергетичного кооперативу, надавачами послуг з комерційного обліку, адміністратором комерційного обліку.

8

ЗАТВЕРДИТИ ПРАВИЛА РОЗДРІБНОГО РИНКУ, передбачивши у них:

- 1) максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення санкцій;
- 2) максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;
- 3) можливість здійснення документообігу між замовником/споживачем, постачальником та розподільною компанією із застосуванням засобів електронного цифрового зв'язку;
- 4) спрощену процедуру доступу постачальників електричної енергії до місцевих (локальних) електричних мереж, зокрема, передбачити можливість, на вимогу ПНТ, здійснювати документообіг між ПНТ та розподільною компанією в електронній формі із застосуванням електронного цифрового підпису;
- 5) особливості участі у ринку енергетичних кооперативів, систем зберігання електричної енергії, електрозаправних станцій та розподіленої генерації;
- 6) обов'язок постачальників страхувати ризики неплатежів (неповного збору коштів з споживачів та неповних розрахунків з продавцями).

9

ЗАТВЕРДИТИ ПРАВИЛА РИНКУ, які, в тому числі, визначають правила функціонування балансуючого ринку та ринку допоміжних послуг, та **ПРАВИЛА РИНКУ «НА ДОБУ НАПЕРЕД» ТА ВНУТРІШНЬОДОБОВОГО РИНКУ**, передбачивши в них

- 1) максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення санкцій;
- 2) максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;

- 3» особливості участі у ринках електричної енергії та супутніх послуг енергетичних кооперативів, систем зберігання електричної енергії та розподіленої генерації;
- 4» механізм стимулювання розвитку систем зберігання електричної енергії на стороні споживача;
- 5» механізм стимулювання споживачів до участі у балансуєчому ринку та ринку допоміжних послуг;
- 6» механізм стимулювання розвитку диспетчеризованої (з регульованим графіком виробництва) розподіленої генерації шляхом встановлення надбавок за диспетчеризацію до діючих тарифів, а також надбавку за виробництво електричної енергії в години максимальних навантажень енергосистеми.

10

ПЕРЕДБАЧИТИ ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ ВЕЛИЧИНОЮ ТАРИФІВ (цін/ставок), у т.ч. обсягом доходу, та якістю товарів (послуг) компанії та встановити обов'язок НКРЕКП, при встановленні (затвердженні) цін (тарифів, ставок), здійснювати порівняння їх складових з ринковими цінами на аналогічні компоненти у:

- 1» методиці (порядку) формування цін на універсальні послуги;
- 2» методиці розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;
- 3» методиці (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником «останньої надії»;
- 4» методиці розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника «останньої надії»;
- 5» методиках (порядках) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії;
- 6» методиках (порядках) формування плати за приєднання до системи передачі та систем розподілу;
- 7» методиках (порядках) формування цін на допоміжні послуги.

11

ЗАТВЕРДИТИ ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ¹ З РОЗПОДІЛУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ, передбачивши у них:

- 1» максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення штрафів;
- 2» максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;
- 3» обов'язок розподільних компаній створити, розмістити на власних web-ресурсах та своєчасно актуалізувати карти території здійснення ліцензованої діяльності з нанесенням електричних мереж (по класах напруги) та **300-метрових** зон від цих мереж для можливості здійснення споживачами визначення типу приєднання;
- 4» заборону відмовляти у наданні послуг з приєднання замовникам, об'єкти яких знаходяться на території, що підлягає комплексній забудові;

¹ Разом з тим, BRDO наполягає на тому, що інструмент «ліцензія» на роздрібному ринку електричної енергії є неефективним, а ліцензійні умови мають бути замінені на загальнообов'язкові правила здійснення відповідної діяльності

- 5) обов'язок проведення спільних комплексних перевірок НКРЕКП та Держенергонагляду (планових/позапланових, виїзних/невиїзних) та моніторингу діяльності розподільних компаній у сфері приєднання.

12

ЗАТВЕРДИТИ ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ¹ З ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ, передбачивши у них:

- 1) максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення штрафів;
- 2) максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;
- 3) скасування обов'язку отримання ліцензії для осіб, що є членами (мають намір стати членами) енергетичного кооперативу.

13

ЗАТВЕРДИТИ ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ¹ З ПОСТАЧАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ, передбачивши у них:

- 1) максимальну деталізацію повноважень НКРЕКП у сфері виявлення та припинення порушень та накладення штрафів;
- 2) максимальну деталізацію видів порушень законодавства у сфері електроенергетики та видів і розміру санкцій за такі порушення;
- 3) скасування обов'язку отримання ліцензії для осіб, що є членами (мають намір стати членами) енергетичного кооперативу;
- 4) зобов'язання постачальників страхувати ризики неплатежів (неповного збору коштів з споживачів та неповних розрахунків з продавцями).

14

ПРИЙНЯТИ ПОСТАНОВУ щодо:

- 1) поступового (що-півроку) підвищення вартості електроенергії для населення та інших пільгових категорій споживачів до економічно обґрунтованого (не нижче роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги) рівня до 01.04.2020 року;
- 2) розширення «тарифного меню» для споживачів шляхом можливості вибору споживачем різних тарифних планів, тобто дотримання певного режиму споживання (на вибір) за зниженими тарифами, або застосуванням двоставочних тарифів (на спожиту електроенергію та на потужність у години максимуму енергосистеми);
- 3) механізми стимулювання встановлення на стороні споживачів сучасних засобів компенсації реактивної потужності з автоматичним плавним регулюванням потужності шляхом збільшення вартості реактивної потужності для споживачів, з відтермінуванням її введення на час, необхідний для впровадження засобів компенсації.

15

ПРИЙНЯТИ РІШЕННЯ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЕЛЕКТРОРОЗПОДІЛЬНИХ КОМПАНІЙ СТИМУЛЮЮЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ з одночасним внесенням змін до постанови НКРЕ від 23.07.2013 № 1009 «Про встановлення параметрів регулювання, що мають довгострокову дію, для цілей стимулюючого регулювання» щодо:

¹ Разом з тим, BRDO наполягає, на тому що інструмент «ліцензія» на роздрібному ринку електричної енергії є неефективним, а ліцензійні умови мають бути замінені на загальнообов'язкові правила здійснення діяльності

- 1) встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена на дату переходу до стимулюючого регулювання, у розмірі **1%** (при вартості активів, розрахованій згідно методології ФДМУ), або **5%** (при цьому регуляторна база активів не може бути вищою за кошти, сплачені під час приватизації компанії);
- 2) встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена після переходу на стимулююче регулювання, у розмірі, що перевищує на **1-2%** найнижчу на ринку кредитну ставку в поточному році (тобто при зміні кредитних ставок, норма доходу на активи, побудовані у різні роки, може відрізнятись);
- 3) підвищення норми ефективності діяльності компаній та цільових показники якості послуг до середньоєвропейського рівня.

16

ЗАБЕЗПЕЧИТИ, в межах компетенції, **ВІДОКРЕМЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ** з розподілу електричної енергії від:

- 1) діяльності з постачання електричної енергії, як це передбачено Законом України «Про ринок електричної енергії»;
- 2) діяльності у сфері улаштування вузлів комерційного обліку та надання послуг з комерційного обліку, з урахуванням статті 74 Закону України «Про ринок електричної енергії».

МІНІСТЕРСТВУ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ, з УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ», НЕОБХІДНО:

1

СКАСУВАТИ 1 НЕЗАКОННИЙ РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ, а саме Положення про порядок прийомки (передачі) на баланс підприємств Міненерго України ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій, затвердженого наказом Міністерства енергетики та електрифікації України від 22.09.1993.

2

ЛЕГАЛІЗУВАТИ¹ 5 НЕЗАКОННИХ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТИВ, а саме:

- 1) Методику обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії між електропередавальною організацією та її споживачами, затверджену наказом Мінпаливенерго від 17.01.2002 № 19, при цьому, внести до неї зміни в частині встановлення параметрів генерації реактивної електроенергії з мереж споживачів та зменшення коефіцієнту урахування збитків енергосистеми від генерації реактивної електроенергії з мережі споживача, при дотримання цих вимог, до нуля;
- 2) Методику визначення економічно доцільних обсягів компенсації реактивної енергії, яка перетікає між електричними мережами електропередавальної організації та споживача (основного споживача та субспоживача), наказом Мінпаливенерго від 05.01.2006 № 1, при цьому внести до неї зміни в частині передбачення:
 - ... повноважень НКРЕКП та/або Міненерговугілля проводити моніторинг впливу генерації реактивної електроенергії з мереж споживачів на роботу ОЕС України та обов'язок публікувати звіти з вказаного питання;
 - ... механізмів стимулювання встановлення на стороні споживачів сучасних засобів компенсації реактивної потужності з автоматичним плавним регулюванням потужності шляхом збільшення вартості реактивної потужності для споживачів, з відтермінуванням її введення на час, необхідний для впровадження засобів компенсації.
- 3) Порядок організації проведення вимірів електричного навантаження в режимний день, затвердженого наказом Міністерства палива та енергетики України від 15.01.2008 № 7;
- 4) Інструкцію про розслідування і облік технологічних порушень на об'єктах електроенергетики і в об'єднаній енергетичній системі України, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 09.06.2005 № 255;
- 5) Інструкцію про порядок складання акту екологічної, аварійної та технологічної броні електропостачання споживача», затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 19.01.2004 № 26.

¹ Скасувати та прийняти новий, з урахуванням посилань до акту вищої юридичної сили (в актах вищої юридичної сили необхідно передбачити положення щодо повноважень відповідного органу розробляти та затверджувати відповідний акт)

МІНІСТЕРСТВУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ, з УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ», НЕОБХІДНО:

ВНЕСТИ ЗМІНИ до наказу Міністерства економічного розвитку та торгівлі України від 21.04.2016 № 729 «Про затвердження граничного рівня регуляторної норми доходу у сфері передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та у сфері постачання електричної енергії за регульованим тарифом» встановивши:

- ◆ граничний рівень регуляторної норми доходу на рівні облікової ставки НБУ.
- ◆ жорстку залежність між величиною граничного рівня регуляторної норми доходу та якістю товарів / послуг компанії.

ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ, з УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ», НЕОБХІДНО:

ВНЕСТИ ЗМІНИ до Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затвердженої наказом Фонду державного майна України від 12.03.2013 № 293, встановивши, що у разі, якщо компанію було приватизовано (у т.ч. частково), то вартість активів такої компанії розраховується в залежності від суми продажу пакету акцій ФДМУ із врахуванням дисконтування вартості капіталу за часом.

1 | ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО АКТИВ, ЯКІ МАЮТЬ ОЗНАКИ НЕЗАКОННИХ

ОЗНАКА, ЗА ЯКОЮ ПРИЙНЯТО РІШЕННЯ

Відсутність обов'язкової реєстрації Міністерством юстиції України у порядку, передбаченому постановою КМУ від 28.12.1992 № 721, в редакції чинній на момент прийняття відповідного нормативно - правового акту (НПА).

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Положення Міністерства енергетики та електрифікації України від 22.09.1993 «Положення про порядок прийомки (передачі) на баланс підприємств Міненерго України ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій».

КОМЕНТАР

Акт був прийнятий під час дії постанови КМУ від 05.06.1993 № 423 «Питання Міністерства енергетики та електрифікації», яка не передбачала можливості прийняття відповідних повноважень та вже втратила чинність на підставі постанови КМУ від 19.01.1998 № 44. Враховуючи відсутність законної підстави прийняття даного НПА та закінчення дії постанови КМУ, в межах якої приймався даний акт, необхідності актуалізувати акт у відповідності до діючого законодавства немає.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати положення від 22.09.1993 або визнати його таким, що втратило чинність, з метою зменшення нагромадження законодавства.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 05.01.2006 № 1 «Про затвердження Методики визначення економічно доцільних обсягів компенсації реактивної енергії, яка перетікає між електричними мережами електропередавальної організації та споживача (основного споживача та субспоживача)».

КОМЕНТАР

Наказ, попри необхідність, на виконання постанови КМУ від 28.12.1992 № 721, реєструвати та/або затверджувати Міністерством юстиції України всі регуляторні НПА, не був зареєстрований.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА з обов'язковою реєстрацією його в Міністерстві юстиції України.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 16.11.2006 № 1487 «Про затвердження Положення про порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електроенергії споживачам за тарифами, диференційованими за періодами часу».

КОМЕНТАР

Постанова була прийнята на виконання Закону України «Про електроенергетику», указу Президента України від 14.03.1995 № 213 «Про заходи щодо забезпечення діяльності Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України».

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 18.01.2007 № 27 «Про затвердження Порядку надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат при здійсненні постачання електроенергії побутовим споживачам, які розраховуються за тарифами, диференційованими за періодами часу».

КОМЕНТАР

Постанова була прийнята під час дії указу Президента від 14.03.1995 № 213/95 «Про заходи щодо забезпечення діяльності Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України», який не передбачав повноваження Комісії щодо прийняття власних актів без реєстрації його Міністерством юстиції України.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕКП від 26.10.2015 № 2645 «Про затвердження Порядку визначення витрат на оплату праці, які враховуються у тарифах на розподіл електричної енергії (передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами), постачання електричної енергії за регульованим тарифом, передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, виробництво теплової та виробництво електричної енергії».

КОМЕНТАР

Положенням про НКРЕКП, затвердженим указом Президента України, від 10.09.2014 № 715/2014, яке було чинним на момент прийняття відповідного акту, передбачено, що рішення НКРЕКП, які є НПА, підлягають обов'язковій державній реєстрації в установленому законодавством порядку, за винятком рішень з питань установлення цін та тарифів (крім установлення цін та тарифів для населення) та рішень з питань функціонування оптового ринку електричної енергії. Зазначимо, що практика визначення інших витрат (оплата праці) та врахування їх у складовій тарифу також є перебільшенням повноважень регулятора.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕКП від 18.10.2016 № 1841 «Про затвердження Порядку забезпечення стандартів якості надання послуг з електропостачання».

КОМЕНТАР

Постанова була прийнята на виконання статті 12 Закону України «Про електроенергетику». Проте, попри необхідність, постанова не була зареєстрована.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

В ЦІЛОМУ, щодо актів, які мають ознаки незаконності через відсутність на момент їх прийняття обов'язкової реєстрації/затвердження Міністерством юстиції України, пропонується провести відповідну реєстрацію в Міністерстві юстиції органами, якими були видані відповідні акти або їх правонаступниками. У разі зміни законодавства та відсутності вимоги щодо обов'язкової реєстрації НПА виданих певними органами, як й випадку з НКРЕКП, пропонується повторна публікація відповідного НПА за новими реквізитами.

ОЗНАКА, ЗА ЯКОЮ ПРИЙНЯТО РІШЕННЯ

Відсутність підстави для прийняття.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Положення Міністерства енергетики та електрифікації України від 22.09.1993 «Положення про порядок прийомки (передачі) на баланс підприємств Міненерго України ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій».

КОМЕНТАР

Акт був прийнятий під час дії постанови КМУ від 05.06.1993 № 423 «Питання Міністерства енергетики та електрифікації», яка не передбачала можливості прийняття відповідного порядку, проте на даний час вже втратила чинність на підставі постанови КМУ від 19.01.1998 № 44. Беручи до уваги фактичне закінчення дії постанови, в межах якої приймався даний НПА, необхідності актуалізувати НПА у відповідності до діючого законодавства немає.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та/або визнати таким, що втратив чинність.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова КМУ від 07.08.1996 № 929 «Про посилення контролю за режимами споживання електричної і теплової енергії».

КОМЕНТАР

Постанова була прийнята без посилання на Закон чи інший акт вищої юридичної сили, який би уповноважував КМУ її прийняти. положення про Держенергонагляд. Більш того, стаття 9 Закону України «Про електроенергетику» (фактично прописує всі повноваження Держенергонагляду) в редакції Закону України від 06.10.2011 № 3830-VI так й не була введена в дію, відповідно до перехідного положення цієї статті, яке передбачає, що стаття 9 вводиться в дію з дня набрання чинності указу Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати постанову, яка була прийнята безпідставно та наразі не відповідає чинному законодавству, зокрема Закону України «Про ринок електричної енергії».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова КМУ від 04.03.1997 № 209 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж».

КОМЕНТАР

Постанова була прийнята без посилання на Закон чи інший акт вищої юридичної сили, який би уповноважував КМУ її прийняти. Враховуючи той факт, що вказана постанова містить технологічні правила щодо охорони електричних мереж, її вбачається за доцільне актуалізувати шляхом передбачення таких правил, зокрема, в Законі України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів».

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати постанову та прийняти новий НПА, з урахуванням положень чинного законодавства, зокрема, Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова КМУ від 04.03.1997 № 441 «Про невідкладні заходи щодо стабілізації фінансового становища підприємств електроенергетичної галузі».

КОМЕНТАР

Постанова була прийнята без посилання на Закон чи інший акт вищої юридичної сили, який би уповноважував КМУ її прийняти. Крім того, остання редакція датується 16.06.2005, що свідчить про відсутність актуалізації положень з новими вимогами Законів України «Про електроенергетику» та «Про ринок електричної енергії».

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати постанову або визнати такою, що втратила чинність з метою зменшення нагромадження законодавства.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова КМУ від 15.02.1999 № 189 «Про затвердження Порядку здійснення державного нагляду в електроенергетиці».

КОМЕНТАР

На момент публікації зеленої книги постанова втратила чинність згідно з постановою КМУ від 10.03.2017 № 239.

ПРОПОЗИЦІЯ

Відсутня.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 17.01.2002 № 19 «Про затвердження Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії».

КОМЕНТАР

Наказ не містить належних підстав прийняття та/чи посилання на НПА вищої юридичної сили, які б уповноважували Міненерговугілля (на той час Мінпаливенерго) приймати відповідне рішення.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати наказ та видати новий з посиланням на чіткі положення актів вищої юридичної сили, які передбачають прийняття даного акту.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 19.01.2004 № 26 «Про затвердження Інструкції про порядок складання акта екологічної, аварійної та технологічної броні електропостачання споживача».

КОМЕНТАР

Наказ не містить належних підстав прийняття та/чи посилання на НПА вищої юридичної сили, які б уповноважували Міненерговугілля приймати відповідне рішення.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати даний наказ та видати новий з посиланням на чіткі положення актів вищої юридичної сили, які передбачають прийняття даного акту. Якщо посилань у актах вищої юридичної сили нема – передбачити відповідні посилання та повноваження в відповідних актах вищої юридичної сили.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 09.06.2005 № 255 «Про затвердження Інструкції про розслідування і облік технологічних порушень на об'єктах електроенергетики і в об'єднаній енергетичній системі України».

КОМЕНТАР

Наказ не містить належних підстав прийняття та/чи посилання на положення НПА вищої юридичної сили, які б уповноважували Мінпаливенерго приймати відповідне рішення.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати даний наказ та видати новий, актуалізований, з посиланням на чіткі положення актів вищої юридичної сили, які передбачають прийняття такого акту. Така пропозиція є актуальною за умови, що Міненерговугілля обґрунтує необхідність такої окремої інструкції та узгодить її з Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 05.01.2006 № 1 «Про затвердження Методики визначення економічно доцільних обсягів компенсації реактивної енергії, яка перетікає між електричними мережами електропередавальної організації та споживача (основного споживача та субспоживача)».

КОМЕНТАР

Наказ не містить належних підстав прийняття та/чи посилання на положення НПА вищої юридичної сили, які б уповноважували Мінпаливенерго приймати відповідне рішення.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати даний наказ та видати новий, актуалізований, з посиланням на чіткі положення актів вищої юридичної сили, які передбачають прийняття даного акту.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 16.11.2006 № 1487 «Про затвердження Положення про порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електроенергії споживачам за тарифами, диференційованими за періодами часу».

Постанова НКРЕ від 18.01.2007 № 27 «Про затвердження Порядку надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат при здійсненні постачання електроенергії побутовим споживачам, які розраховуються за тарифами, диференційованими за періодами часу».

КОМЕНТАР

Постанови не містять чіткого посилання на положення НПА вищої юридичної сили, якими було передбачено їх прийняття. Повноваження, які передбачені у Положенні про НКРЕ, затвердженого Указом Президента від 23.11.2011 № 1059/2011, передбачають детальні повноваження щодо встановлення тарифів, проте не згадується про повноваження щодо впорядкування питань розподілу активів, витрат (втрат) та доходів між ліцензіатами.

Крім того, наведені два НПА розроблені та прийняті з фактично однією метою – компенсація втрат (або вилучення прибутків) у разі продажу за диференційними тарифам споживачу. Єдина відмінність тип споживача – побутові/непобутові.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий єдиний документ, підстава прийняття якого буде передбачена актом вищої юридичної сили, зокрема Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 15.01.2008 № 7 «Про затвердження Порядку організації проведення вимірів електричного навантаження в режимний день».

КОМЕНТАР

Наказ не містить належних підстав прийняття та/чи посилання на положення НПА вищої юридичної сили, які б уповноважували Мінпаливенерго приймати відповідне рішення. У свою чергу, ні Закон України «Про електроенергетику», а ні інші підзаконні акти, на які посилається наказ, не передбачають прийняття відповідного наказу.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати даний наказ та видати новий, актуалізований, з посиланням на положення актів вищої юридичної сили, які передбачають прийняття даного акту. Слід підкреслити, що інспекційна діяльність в енергетиці потребує повноцінної реформи та актуалізації.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 12.06.2008 № 691 «Про затвердження Методики обрахування плати за спільне використання технологічних електричних мереж».

КОМЕНТАР

НПА, на які посилається постанова, не містять чітких положень щодо уповноваження НКРЕ приймати відповідне рішення. Крім того, пропозиція щодо розроблення даної Постанови була підтримана розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 № 452. Даний факт лише підкреслює бажання НКРЕ заручитися додатковою підставою щодо прийняття Постанови.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 30.05.2013 № 642 «Про підвищення якості обслуговування споживачів електричної енергії».

КОМЕНТАР

Положення про НКРЕ, затвержене указом Президента від 23.11.2011 № 1059/2011, на яке посилається постанова № 642, не містить чітких підстав щодо уповноваження НКРЕ приймати відповідне рішення.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 26.07.2013 № 1030 «Про затвердження Процедури встановлення тарифів для ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами у разі застосування стимулюючого регулювання».

КОМЕНТАР

НПА, на які посилається постанова не містять чітких положень щодо уповноваження НКРЕ приймати відповідне рішення.

ПРОПОЗИЦІЯ

Скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 26.07.2013 № 1031 «Про затвердження Порядку розподілу активів, витрат та доходів між видами діяльності ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами».

КОМЕНТАР

Постанова не містить чіткого посилання на положення НПА вищої юридичної сили, якими було передбачено її прийняття. У Положенні про НКРЕ, затвердженому Указом Президента від 23.11.2011 № 1059/2011, передбачені детальні повноваження щодо встановлення тарифів, проте не згадується про повноваження щодо впорядкування питань розподілу активів, витрат та доходів між ліцензіатами.

ПРОПОЗИЦІЯ

Аналогічна ситуація, як й у випадку з постановою НКРЕ від 26.07.2013 № 1030. Пропонуємо скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 08.08.2013 № 1070 «Щодо забезпечення функціонування call-центрів суб'єктами господарювання, які здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом».

КОМЕНТАР

Відповідна постанова містить конкретні посилання лише на положення підпункту 127.2 пункту 127 Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 - 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», який у свою чергу є розпорядчим актом. Натомість, повноваження щодо створення кол-центрів передбачені безпосередньо постановою НКРЕ від 13.06.1996 № 15/3 «Про затвердження Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом».

ПРОПОЗИЦІЯ

Внести зміни до постанови від 08.08.2013 № 1070 щодо впорядкування належної підстави прийняття.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 26.10.2015 № 2645 «Про затвердження Порядку визначення витрат на оплату праці, які враховуються у тарифах на розподіл електричної енергії (передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами), постачання електричної енергії за регульованим тарифом, передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, виробництво теплової та виробництво електричної енергії».

КОМЕНТАР

Постанова не містить чіткого посилання на положення НПА вищої юридичної сили, якими було передбачено її прийняття. У Положенні про НКРЕ, затвердженого указом Президента від 23.11.2011 № 1059/2011, передбачені детальні повноваження щодо встановлення тарифів, проте не згадується про повноваження щодо визначення витрат на оплату праці, що є перевищенням повноважень.

ПРОПОЗИЦІЯ

Аналогічна ситуація як й у випадку з постановами від 26.07.2013 № 1030 та № 1031. Пропонуємо скасувати та прийняти новий НПА, з урахуванням положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ аналізу актів, які мають ознаки незаконності через відсутність належної підстави прийняття, можна побачити наступну закономірність: центральні органи виконавчої влади та Регулятор нерідко виходять за межі своїх повноважень, на власний розсуд займаються впорядкуванням правовідносин та створюють додаткові регуляторні норми. Таким чином, якщо в актах вищої юридичної сили немає посилань, які б уповноважували центральні органи виконавчої влади на прийняття відповідних НПА, слід передбачити такі посилання та повноваження у відповідних актах вищої юридичної сили, в разі обґрунтуванні в необхідності таких

2 | ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО АКТИВ, ЯКІ МАЮТЬ ОЗНАКИ НЕАКТУАЛЬНИХ

ОЗНАКА, ЗА ЯКОЮ ПРИЙНЯТО РІШЕННЯ

Невідповідність чинному законодавству.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Положення Міністерства енергетики та електрифікації України від 22.09.1993 «Положення про порядок прийомки (передачі) на баланс підприємств Міненерго України ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій».

КОМЕНТАР

Даний акт, окрім того, що був прийнятий без належних підстав, не є актуальним оскільки наразі Міністерство енергетики та вугільної промисловості є правонаступником Міністерства енергетики та електрифікації України, яке керується Положенням, прийнятим постановою КМУ від 29.03.2017 № 208.

ПРОПОЗИЦІЯ

Положення Міністерства енергетики та електрифікації України від 22.09.1993 визнати таким, що втратило чинність.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова КМУ від 15.02.1999 № 189 «Про затвердження Порядку здійснення державного нагляду в електроенергетиці».

КОМЕНТАР

Під час написання Зеленої книги, дана постанова вже потрапила до переліку активів на скасування. Відтак, постановою КМУ від 10.03.2017 № 239 був визначений нечинним. Вказаний порядок суперечив Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

ПРОПОЗИЦІЯ

Відсутня.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 29.07.1999 № 983 «Про затвердження нормативів достатності власних активів суб'єктів підприємницької діяльності».

КОМЕНТАР

Постанова від 29.07.1999 № 983 потребує актуалізації у зв'язку з нечинністю указу Президента України від 21.04.1998 № 335 «Питання Національної комісії регулювання електроенергетики України» (із змінами та доповненнями).

ПРОПОЗИЦІЯ

Прийняти нову постанову, з урахуванням діючого та актуального законодавства.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 11.09.2006 № 1182 «Про затвердження Порядку встановлення вимог до ліцензіатів з розподілу природного і нафтового газу, з транспортування природного і нафтового газу магістральними трубопроводами, з транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними трубопроводами з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами щодо провадження інших, крім ліцензованих, видів діяльності».

КОМЕНТАР

Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» містить вичерпний перелік, який унеможлиблює встановлення ліцензійних умов (вимог) щодо інших видів діяльності, які не передбачені даним Законом.

ПРОПОЗИЦІЯ

Прийняти нову постанову, з урахуванням діючого та актуального законодавства, зокрема, необхідно узгодити з положеннями Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова КМУ від 22.02.2008 № 75 «Про затвердження критеріїв розподілу суб'єктів господарювання за ступенями ризику їх діяльності в галузі електроенергетики та сфері тепlopостачання і визначення періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю)».

КОМЕНТАР

Постанова була прийнята на виконання статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». В 2016 році були внесені зміни до Закону, де визначена інша періодичність проведення планових заходів.

ПРОПОЗИЦІЯ

Прийняти нову редакцію постанови, з урахуванням діючого та актуального законодавства.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 29.10.2010 № 1421 «Про затвердження Порядку доступу постачальників електричної енергії за нерегульованим тарифом до місцевих (локальних) електричних мереж».

КОМЕНТАР

На момент публікації зеленої книги був прийнятий Закон України «Про ринок електричної енергії», яким знову передбачається необхідність отримання ліцензії постачальникам за нерегульованим тарифом. Отже, норма про надання копії ліцензії для таких постачальників знову стала актуальна.

ПРОПОЗИЦІЯ

Відсутня.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова НКРЕ від 17.01.2013 № 32 «Про затвердження Правил приєднання електроустановок до електричних мереж».

КОМЕНТАР

З Закону України «Про електроенергетику» було вилучено частину шосту статті 17(2), де було прописано особливість фінансування приєднань об'єктів електроенергетики, які виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії та будівництво яких відповідає плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років, проте постановане була актуалізована, відповідно до змін законодавства. На момент публікації зеленої книги були прийняті зміни в постанову, які скасували зазначені положення.

ПРОПОЗИЦІЯ

Відсутня.

РЕГУЛЯТОРНИЙ АКТ

Постанова КМУ від 05.08.2015 № 565 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, яка підлягає ліцензуванню Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)».

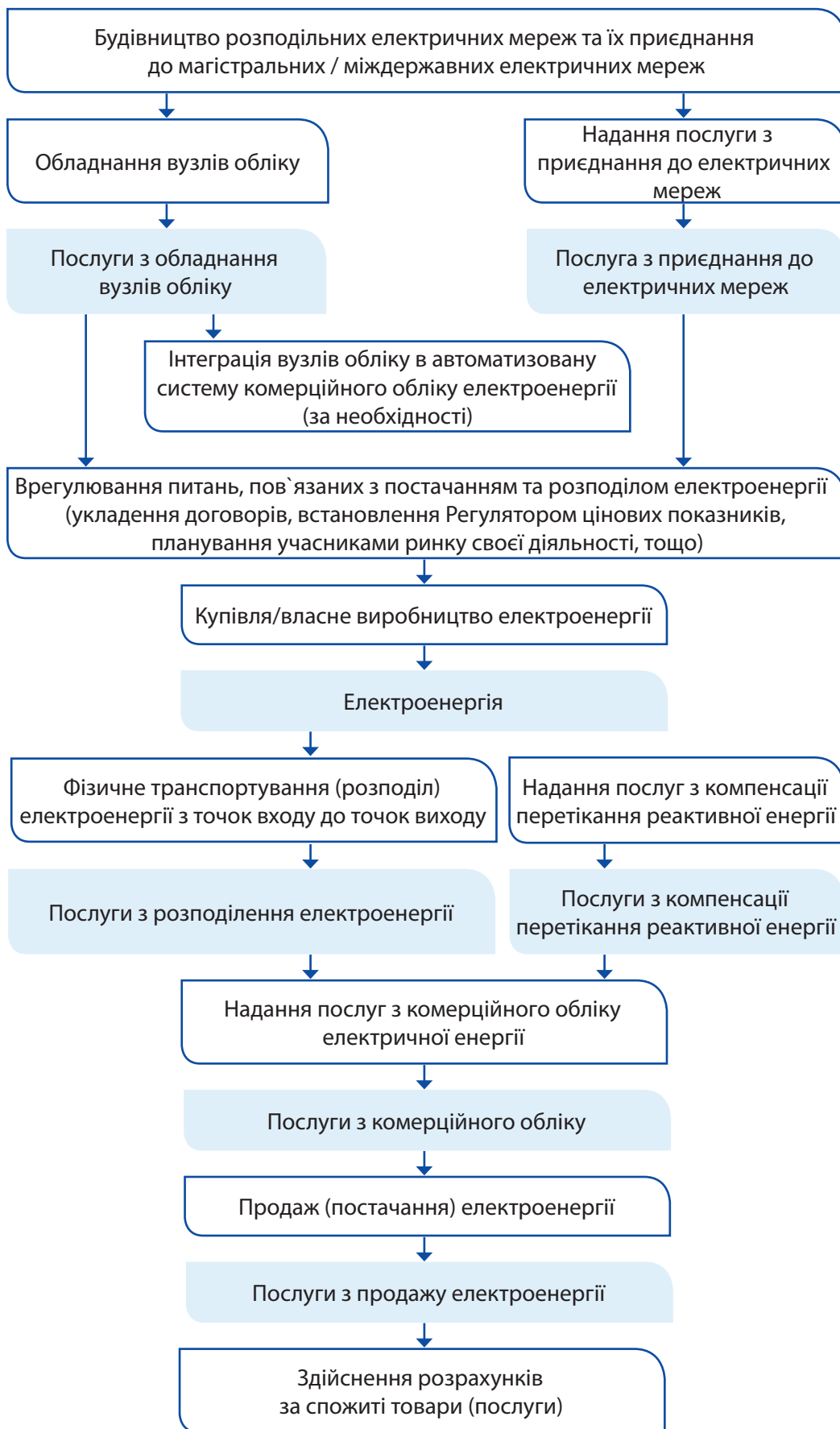
КОМЕНТАР

Постанова була прийнята на виконання статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». В 2016 році були внесені зміни до Закону, де визначена інша періодичність проведення планових заходів для щодо суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику.

ПРОПОЗИЦІЯ

Прийняти нову редакцію постанови, з урахуванням діючого та актуального законодавства.

СХЕМА БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

 Бізнес-процес
 Товар (послуга)

3 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «БУДІВНИЦТВО РОЗПОДІЛЬНИХ МЕРЕЖ»

КЕЙС № 3.1

#ЗНОШЕНІ_МЕРЕЖІ

ЦІЛЬ:

Забезпечення єдиної технічної політики, розвитку та безпеки електроенергетики.

ІНСТРУМЕНТ:

Обов'язкові технічні вимоги у сфері електроенергетики.

ПРОБЛЕМА:

ФІЗИЧНА ЗНОШЕНІСТЬ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ ТА ЇХ НЕДОСТАТНЯ РОЗГАЛУЖЕНІСТЬ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обраних інструментів не достатньо для досягнення мети (РА-1-R-2-4).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Порушення вимог НПА з питань технічної експлуатації електричних мереж, енергетичного обладнання суб'єктів електроенергетики тягне накладення штрафу на працівників **від 1 до 8** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, накладення штрафу на посадових осіб **від 1 до 10** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян¹.

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення

Регулятор, у разі скоєння електророзподільною компанією порушення, може накладати штраф у розмірі **від 5 тисяч до 100 тисяч**¹ неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за порушення ліцензійних умов та/або недотримання вимог НПА, що регулюють функціонування ринку. Проте, ліцензійними умовами² прямо не передбачено граничні показники допустимої зношеності електричних мереж, яких має дотримуватись ліцензіат.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Деталізувати повноваження НКРЕКП щодо накладення на електророзподільні компанії штрафів за недотримання вимог щодо ефективного обслуговування мереж в розмірі, визначеному Законом України «Про ринок електричної енергії», шляхом внесення змін до:

- 1) Порядку забезпечення стандартів якості надання послуг з електропостачання, затвердженого постановою НКРЕКП від 18.10.2016 № 1841;
- 2) Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затвердженими постановою НКРЕ 13.06.1996 № 15.

або

Прийняти рішення про скасування вказаних актів, з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії», та передбачення відповідних норм у:

- 1) Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії³;
- 2) Кодексі систем розподілу;
- 3) Кодексі системи передачі.

крім того

Затвердити методику (порядок) розрахунку (визначення) НКРЕКП обсягів штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері електроенергетики.

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

Внести зміни до статті 95-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо визначення обсягу та меж відповідальності посадових осіб та працівників електророзподільних компаній за недотримання вимог щодо ефективного обслуговування мереж у розмірі, визначеному Законом України «Про ринок електричної енергії».

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Позитивний ефект на розвиток та модернізацію мережевої інфраструктури може мати застосування до розподільних компаній RAB-регулювання⁴ або регулювання за системою benchmarking⁵. Зміна підходів до тарифоутворення та зменшення

¹ Стаття 77 Закону України «Про ринок електричної енергії»

² Умови та Правила здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджені постановою НКРЕ 13.06.96 № 15

³ Проект Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії оприлюднено НКРЕКП 29.05.2017 – http://www.nerc.gov.ua/data/filesearch/Proekty/proekty_oznaky_regulatornyh_aktiv/2017/pr_235/pr_235_29.05.2017.pdf

⁴ Стимулююче регулювання (RAB-регулювання) – це система тарифоутворення на основі довгострокового регулювання тарифів, спрямованого на залучення інвестицій для будівництва та модернізації інфраструктури електричних мереж та стимулювання ефективності витрат електророзподільних компаній. Стимулююче регулювання передбачає встановлення величини необхідного доходу в залежності від досягнення встановлених показників надійності електропостачання та якості обслуговування споживачів, а також мотивує регульовані компанії до зниження витрат (<http://www.koe.vsei.ua/koe/index.php?page=31>)

⁵ Бенчмаркінг (англ. Benchmarking) — це процес пошуку стандартного чи еталонного економічно ефективнішого підприємства-конкурента з метою порівняння із власним та переймання його найкращих методів роботи. Бенчмаркінг — безупинний систематичний пошук і впровадження найкращих практик, що приведуть організацію до досконалішої форми. Дієвий інструмент для визначення становища компанії порівняно з іншими, подібними за розмірами та/або сферою діяльності, організаціями (<https://uk.wikipedia.org>)

втручання в господарську діяльність енергокомпаній з боку НКРЕКП створить сприятливі умови для залучення інвестицій на розвиток мереж.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Прийняти рішення про застосування до електророзподільних компаній стимулюючого регулювання з одночасним внесенням змін до постанови НКРЕ від 23.07.2013 № 1009 «Про встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання» щодо:

- 1) Встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена на дату переходу до стимулюючого регулювання, у розмірі **1%** (при вартості активів, розрахованих згідно методології ФДМУ), або **5%** (при цьому регуляторна база активів не може бути вищою за кошти, сплачені під час приватизації компанії);
- 2) Встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена після переходу на стимулююче регулювання, у розмірі, що перевищує на **1-2%** найнижчу на ринку кредитну ставку в поточному році (тобто при зміні кредитних ставок, норма доходу на активи, побудовані у різні роки, може відрізнитись);
- 3) Підвищення норми ефективності діяльності компаній та цільових показники якості послуг до середньоєвропейського рівня.

BRDO ПРОПОНУЄ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ:

Внести зміни до Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затвердженої наказом Фонду державного майна України від 12.03.2013 № 293, встановивши, що у разі, якщо компанію було приватизовано (у т.ч. частково), то вартість активів такої компанії розраховується в залежності від суми продажу пакету акцій ФДМУ із врахуванням дисконтування вартості капіталу за часом.

СПОСІБ 3 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

КЕЙС № 3.2

#SMART_GRIDS #РОЗПОДІЛЕНА_ГЕНЕРАЦІЯ #ЕЛЕКТРОЗАПРАВКИ

ЦІЛЬ:

Забезпечення єдиної технічної політики, розвитку та безпеки електроенергетики.

ІНСТРУМЕНТ:

Тариф на розподіл електричної енергії.

ПРОБЛЕМА:

ІГНОРУВАННЯ СВІТОВИХ ТРЕНДІВ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не застосовано попри наявну потребу у застосуванні, що призводить до неможливості досягнути мети (РА-1-R-2-5).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

На сьогодні Україна відстає у розвитку «альтернативної» енергетики та впровадженні інновацій. Встановлення стимулюючих (знижених) тарифів на приєднання для об'єктів розподіленої генерації та електрозаправок дозволить створити оптимальні умови для розвитку галузі. Доцільно розвивати в Україні енергетичні кооперативи – об'єднання юридичних та фізичних осіб, пов'язаних мережевою інфраструктурою та які для власного споживання виробляють електроенергію на об'єктах розподіленої генерації (потужністю до **20 МВт**), а неспожитий надлишок відпускають в ОЕС України. При цьому для забезпечення розвитку енергетичних кооперативів варто зменшити адміністративний тиск на таких учасників ринку, зокрема, скасувавши необхідність (спростивши процедуру) отримання ліцензій на виробництво, постачання та розподіл електроенергії. При цьому пріоритет необхідно надавати диспетчеризованим генеруючим установкам (природний газ/біомаса/біогаз).

Додаткової оптимізації потребує законодавство, зокрема, Закони України «Про ринок електричної енергії» та «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу» в частині більш широкого впровадження високоефективної розподіленої когенерації через імплементацію директиви ЄС 2012/27/EU¹.

Крім того, варто застосовувати такі «позитивні» регуляторні інструменти, як державні гранти та інші види підтримки реалізації проектів у сфері розвитку енергетичних кооперативів, розподіленої генерації, «розумних» мереж та електрозаправних станцій.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

- 1** Ліцензійних умови провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 309 ;
- 2** Ліцензійних умови провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 13.04.2017 № 504;

щодо

скасування необхідності отримання ліцензій на діяльність з виробництва та постачання електроенергії для осіб, що є членами (мають намір стати членами) енергетичного кооперативу.

Внести зміни до:

Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31.07.96 № 28;

щодо

- ◆ Особливостей участі у ринку енергетичних кооперативів, в частині врегулювання механізму купівлі-продажу та обліку електроенергії що виробляється генеруючими установками енергетичного кооперативу та споживається його учасниками;
- ◆ Особливостей участі у ринку систем зберігання електричної енергії та електрозаправних станцій .

або

Прийняття рішення про скасування вказаних актів та, з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії», передбачення відповідних норм у:

¹ Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC

- 1) Кодексі систем розподілу;
- 2) Ліцензійних умовах провадження певних видів господарської діяльності у сфері виробництва та постачання електроенергії;
- 3) Правилах роздрібного ринку;
- 4) Правилах ринку;
- 5) Правилах ринку «на добу наперед» (за необхідністю);
- 6) Правилах внутрішньодобового ринку (за необхідністю);

BRDO ПРОПОНУЄ КМУ ТА ВРУ:

Розглянути можливість застосування цільової державної підтримки (грантів, субсидій, дотацій, податкових пільг, тощо) для розвитку об'єктів розподіленої генерації (зокрема високоефективної когенерації та біоенергетики), електрозаправних станцій, «розумних» мереж та їх елементів, «енергетичних кооперативів» та їх елементів.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

КЕЙС № 3.3

#ЯКІСТЬ #РАВ-РЕГУЛЮВАННЯ

ЦІЛЬ:

Захист прав споживачів, підвищення якості товарів і послуг.

ІНСТРУМЕНТ:

Тариф на розподіл електричної енергії.

ПРОБЛЕМА:

НИЗЬКА ЯКІСТЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки:

- 1) Регулювання було не правильно імплементоване:
 - ... не було виділено необхідне фінансування (РА-1-R-1-2);
 - ... не було здійснено необхідних організаційних заходів (не вжито запланованих заходів, не проведено необхідне інформаційне, організаційне або методологічне забезпечення) (РА-1-R-1-4).
- 2) Інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему) – обраних інструментів не достатньо для досягнення мети (РА-1-R-2-4).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

На сьогодні за невідновлення електропостачання після перерви в електропостачанні протягом **24 годин** з електророзподільної компанії стягується на користь споживача **100 грн¹**, а з 01.01.2018 – **200 грн**. У разі невиконання споживачу компенсації, НКРЕКП може прийняти рішення щодо вилучення зі структури тарифів

¹ Порядок забезпечення стандартів якості надання послуг з електропостачання, затверджений постановою НКРЕКП від 18.10.2016 № 1841

на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами коштів у **п'ятикратному** розмірі від суми невиключеної компенсації.

Порушення вимог НПА з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання суб'єктів електроенергетики, суб'єктів відносин у сфері тепlopостачання та споживачів електричної енергії – тягне накладення накладення штрафу на працівників **від 1 до 8** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, накладення штрафу на посадових осіб **від 1 до 10** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян¹.

Регулятор, у разі скоєння електророзподільною компанією порушення, може накласти штраф у розмірі **від 5 тисяч до 100 тисяч**² неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за порушення ліцензійних умов та/або недотримання вимог НПА, що регулюють функціонування ринку. Проте, ліцензійними умовами³ прямо не передбачено граничні показники якості електропостачання, яких має дотримуватись ліцензіат.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Деталізувати повноваження НКРЕКП щодо накладення на електророзподільні компанії штрафів за недотримання стандартів якості електропостачання в розмірі, визначеному Законом України «Про ринок електричної енергії», шляхом внесення змін до:

- 1) Порядку забезпечення стандартів якості надання послуг з електропостачання, затвердженого постановою НКРЕКП від 18.10.2016 № 1841;
- 2) Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджені постановою НКРЕ 13.06.1996 № 15.

або

Прийняти рішення про скасування вказаних актів, з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії», та передбачення відповідних норм у:

- 1) Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії⁴;
- 2) Кодексі систем розподілу;
- 3) Кодексі системи передачі.

крім того

Затвердити методику (порядок) розрахунку (визначення) НКРЕКП обсягів штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері електроенергетики.

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

Внести зміни до статті 95-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо визначення обсягу та меж відповідальності посадових осіб та працівників електророзподільних компаній за недотримання стандартів якості електропостачання у розмірі, визначеному Законом України «Про ринок електричної енергії».

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Світова практика свідчить, що RAB-регулювання або регулювання за системою

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення

² Стаття 77 Закону України «Про ринок електричної енергії»

³ Умови та Правила здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджені постановою НКРЕ 13.06.96 № 15

⁴ Проект Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії оприлюднено НКРЕКП 29.05.2017 – http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/poekty_oznaky_regulatoryh_aktiv/2017/pr_235/pr_235_29.05.2017.pdf

benchmarking стимулює електророзподільні компанії до підвищення якості обслуговування абонентів.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Прийняти рішення про застосування до електророзподільних компаній стимулюючого регулювання з одночасним внесенням змін до постанови НКРЕ від 23.07.2013 № 1009 «Про встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання» щодо:

- 1) встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена на дату переходу до стимулюючого регулювання, у розмірі **1%** (при вартості активів, розрахованих згідно методології ФДМУ), або **5%** (при цьому регуляторна база активів не може бути вищою за кошти, сплачені під час приватизації компанії);
- 2) встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена після переходу на стимулююче регулювання, у розмірі, що перевищує на **1-2%** найнижчу на ринку кредитну ставку в поточному році (тобто при зміні кредитних ставок, норма доходу на активи, побудовані у різні роки, може відрізнятись);
- 3) підвищення норми ефективності діяльності компаній та цільових показники якості послуг до середньоєвропейського рівня.

BRDO ПРОПОНУЄ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ:

Внести зміни до Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затвердженої наказом Фонду державного майна України від 12.03.2013 № 293, встановивши, що у разі, якщо компанію було приватизовано (у т.ч. частково), то вартість активів такої компанії розраховується в залежності від суми продажу пакету акцій ФДМУ із врахуванням дисконтування вартості капіталу за часом.

СПОСІБ 3 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

4 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ПРИЄДНАННЯ ДО ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ»

* Порівняння ставок плати за стандартне приєднання 1 кВт (однофазне приєднання до лінії 0,4 кВ) з 2013 по 2017 рік

** Середня фактична тривалість приєднання згідно з даними рейтингу «Doing Business» у 2016 році, визначена законодавством тривалість приєднання від 15-45 днів

КЕЙС № 4.1

#ТАРИФ_ПРИЄДНАННЯ

ЦІЛЬ:

Захист прав споживачів та підвищення якості товарів і послуг.

ІНСТРУМЕНТ:

Тариф на приєднання електроустановок.

ПРОБЛЕМА 1:

ВІДСУТНІСТЬ РИНКОВИХ СИГНАЛІВ ПРИ ФОРМУВАННІ СТАВОК ПЛАТИ ЗА СТАНДАРТНЕ ПРИЄДНАННЯ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 1:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему) – процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до несправедливого застосування інструменту по відношенню до окремої групи зацікавлених осіб (РА-1-R-4-1).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 1:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

На сьогодні процедура формування плати за приєднання (стандартне та нестандартне **до 5 МВт**) не передбачає здійснення НКРЕКП аналізу розрахованих розподільними компаніями величин та порівняння їх (та їх окремих складових) з ринковими цінами на складові кошторису послуги з приєднання. Виправлення вказаного недоліку дозволить забезпечити посилення незалежності Регулятора при прийнятті рішень та зменшити можливість впливу зацікавлених осіб на його діяльність.

VRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

Методики розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕ від 12.02.2013 № 115

щодо:

передбачення норм, які зобов'язують НКРЕКП, при встановленні ставок плати за приєднання, здійснювати порівняння вартості складових надання послуги з приєднання з ринковими цінами на аналогічні компоненти (товари, роботи, послуги).

або

Прийняти рішення про скасування вказаних актів та передбачення відповідних норм, з урахуванням вимог статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії», у Методиці (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

ПРОБЛЕМА 2:

КОРЕКТНІСТЬ ВСТАНОВЛЕНИХ ВЕЛИЧИН ПИТОМОЇ ВАРТОСТІ НЕСТАНДАРТНОГО ПРИЄДНАННЯ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 2:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки:

- ◆ регулювання було не правильно імплементоване – були допущені помилки при нормопроектванні (РА-1-R-1-1);
- ◆ інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему) – процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до несправедливого застосування інструменту по відношенню до окремої групи зацікавлених осіб (РА-1-R-4-1).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 2:

Плата за «типове» нестандартне приєднання потужністю **до 5 МВт** розраховується з урахуванням визначеної Регулятором величини питомої вартості нестандартного приєднання.

Встановлені у 2017 році величини¹ питомої вартості нестандартного приєднання **1 кВт** знаходяться в діапазоні **від 3,094 тис. грн до 9,428 тис. грн**, а вартість **1 кВт**

¹ Постанова НКРЕКП від 31.01.2017 № 148 «Про встановлення величин питомої вартості нестандартного приєднання електроустановок до електричних мереж на 2017 рік»

при стандартному приєднанні – **1,57 тис. грн**¹.

Величина питомої вартості визначається² як відношення «вартості заміщення (відтворення) активів електропередавальної організації з урахуванням фізичного зносу та коефіцієнта оптимізації» до сумарної номінальної потужності трансформаторів, безпосередньо підключених до електричних мереж високої напруги, без урахування резервних трансформаторів та трансформаторів, що задіяні в повторній трансформації, трансформаторних підстанцій розподільної компанії напругою **110(150)/(20)10(6) кВ** та **110(150)/35(20)/(20)10(6) кВ**, тобто відношення вартості всіх основних фондів до потужності частини основних фондів.

Встановлені Фондом державного майна України показники³ вартості активів енергокомпаній (застосовуються виключно з метою визначення регуляторної бази таких активів під час переходу до стимулюючого регулювання). При цьому, коректність визначених аудитором⁴ на їх основі сум⁵ вартості та правомірність використання Регулятором при встановленні питомої вартості нестандартного приєднання результатів оцінки потребує перевірки.

Встановлення для компаній, що не надали інформацію про вартість активів, ставок питомої вартості приєднання на середньому рівні ставок для компаній, що такі дані надали, ставить під сумнів коректність визначених регулятором показників та застосованих Регулятором підходів (реальні величини для компаній, яким встановлено середні величини, можуть бути вищими або нижчими за встановлені).

При визначенні питомої вартості не враховуються режими роботи мереж. Так для розподільних компаній, електричні мережі яких мають високий рівень завантаження, витрати на забезпечення додатковими резервами потужності априорі значно вищі, ніж для компаній, мережі яких вже зараз мають значні резерви для приєднання, тобто, в деяких випадках, не потребують капіталовкладень для приєднання споживача взагалі (тобто більша частина питомої вартості приєднання буде привласнюватись компаніями без виконання будь-яких робіт).

Оскільки ставки приєднання об'єктів потужністю **до 5 МВт** для електророзподільних компаній (що провели оцінку активів), є різними та знаходяться в діапазоні **від 3,094 тис. грн до 9,428 тис. грн**, інвестиційна привабливість регіонів з більш високою вартістю приєднання падає, що викривляє та робить нерівномірним інвестиційний клімат в Україні. Натомість, застосування диференційованого підходу створило б додаткові стимули утворення нових підприємств в «депресивних» регіонах України та зменшення додаткового навантаження (інфраструктурного, енергетичного, екологічного) на промислові регіони. Така ж ситуація може мати місце і в різних районах однієї енергокомпанії.

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до Методики розрахунку плати за приєднання до електричних мереж, затвердженої постановою НКРЕ від 12.02.2013 № 115 щодо:

використання у відповідній формулі інформації щодо загальної потужності всіх трансформаторних підстанцій розподільної компанії (врахування в формулі також потужності трансформаторів нижчої напруги, безпосередньо

¹ Постанова НКРЕКП від 26.01.2017 № 81 «Про затвердження ставок плати за стандартне приєднання електроустановок для Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя на 2017 рік»

² Методика розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджена постановою НКРЕ від 12.02.2013 № 115

³ Методика оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затверджена наказом Фонду державного майна України 12.03.2013 № 293

⁴ Рекомендації АМКУ від 24.01.2017 № 2-рк «Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють – <http://www.amku.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=132945&schema=main>

⁵ Обґрунтування до відкритого засідання НКРЕКП з питання щодо прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження величин питомої вартості нестандартного приєднання електроустановок до електричних мереж на 2017 рік» – http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Materialy_zasidan/2017/31.01.2017/p14_31-01-2017.pdf

підключених до електричних мереж високої напруги) або включення у «вартість заміщення» вартості лише трансформаторів напругою **110(150)/(20)10(6) кВ** та **110(150)/35(20)/(20)10(6) кВ**, дасть більш коректний результат та забезпечить зменшення вартості послуги з нестандартного приєднання до прийнятного для споживачів рівня;

та

використання в розрахунку меншої з величин «вартості заміщення (відтворення) активів електропередавальної організації з урахуванням фізичного зносу та коефіцієнта оптимізації» та «суми, сплаченої інвесторами під час приватизації енергорозподільних компаній (з урахуванням інфляційних коефіцієнтів)»;

та

введення в формулу визначення питомої вартості понижуючих коефіцієнтів при приєднанні в районах електричних мереж, обладнання яких є недовантаженими, для врахування завантаженості електричних мереж компаній. Також вбачається доцільним введення понижуючих коефіцієнтів при приєднанні до електричних мереж в «депресивних» регіонах країни для покращення їх інвестиційного клімату.

або

Прийняти рішення про скасування вказаного акту та імплементації вимог статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» у:

- ◆ Кодексі систем розподілу;
- ◆ Кодексі системи передачі;
- ◆ Методиці (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу.

BRDO ПРОПОНУЄ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ:

Внести зміни до Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затвердженої наказом Фонду державного майна України від 12.03.2013 № 293, встановивши, що у разі, якщо компанію було приватизовано (у т.ч. частково), то вартість активів такої компанії розраховується в залежності від суми продажу пакету акцій ФДМУ із врахуванням дисконтування вартості капіталу за часом.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

КЕЙС № 4.2

#ТРИВАЛІСТЬ #ДОЗВОЛИ #ЗЕМЛЕВІДВЕДЕННЯ #ЗЛОВЖИВАННЯ

ЦІЛЬ:

Захист прав споживачів та підвищення якості товарів і послуг.

ІНСТРУМЕНТ:

Норми надання послуги з приєднання.

ПРОБЛЕМА 1:

НЕВІДПОВІДНІСТЬ РЕАЛЬНИХ ТА ЗАДЕКЛАРОВАНИХ ДЕРЖАВОЮ СТРОКІВ СТАНДАРТНОГО ПРИЄДНАННЯ, НЕПРОЗОРА УЧАСТЬ ТРЕТІХ ОСІБ У ПРИЄДНАННІ ДО МЕРЕЖ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 1:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки:

- 1) Регулювання було не правильно імплементоване – не було здійснено необхідних організаційних заходів (не вжито запланованих заходів, не проведено необхідне інформаційне, організаційне або методологічне забезпечення) (РА-1-R-1-4).
- 2) Інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему), а саме:
 - ... процедура передбачає необхідність отримання проміжних рішень/ висновків/експертиз третіх осіб (РА-1-R-4-4);
 - ... процедура не передбачає чітких строків/термінів (РА-1-R-4-5).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 1:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

На сьогодні задекларований державою строк надання послуги зі стандартного приєднання першого ступеню складає **20 днів**, для другого та третього ступенів потужності – **30 днів**. Разом з тим, практика свідчить, що окремі етапи приєднання (зокрема, в частині оформлення прав власності на землю та погодження приєднання з третіми особами) можуть тривати значно довше. Таким чином, отримати послугу з приєднання у передбачений законодавством термін практично неможливо і замовники не здатні оцінити реальний строк приєднання.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

Правил приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕ від 17.01.2013 № 32

щодо

- ◆ Встановлення граничних строків надання послуг з стандартного приєднання, з урахуванням терміну, необхідного для врегулювання питань, пов'язаних з оформленням прав на землю та погодження приєднання з третіми особами, розрахованих на підставі середньостатистичних фактичних строків надання послуг з приєднання розподільними компаніями;
- ◆ Встановлення відповідальності розподільних компаній за дотримання граничних строків з приєднання;
- ◆ Встановлення детального порядку участі третіх осіб (органів місцевого самоврядування, газо-, водо-, теплорозподільних компаній тощо) у процедурі приєднання до мереж.

або

Прийняти рішення про скасування вказаного акту та передбачення відповідних норм, з урахуванням вимог статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії», у Кодексі систем розподілу.

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Зважаючи на непрозорість та значну тривалість вирішення питань, пов'язаних з оформленням прав на землю, а також відсутність будь-яких норм, які б визначали строк розгляду третіми особами документів, пов'язаних з приєднанням до мереж, розподільні компанії не мають можливості надати послугу з приєднання в установленний законодавством строк.

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

Внести зміни до:

- ◆ Господарського кодексу України;
- ◆ Земельного кодексу України;
- ◆ Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- ◆ Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- ◆ Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- ◆ інших законів України, за необхідності.

щодо

Визначення прозорості та максимально короткої (з встановленими законодавством строками) покрокової процедури виділення земельних ділянок для потреб приєднання до електромереж (у т.ч. шляхом укладення договорів сервітуту, оренди) та погодження технічної та проектної документації на приєднання з зацікавленими особами (встановивши вичерпний перелік таких осіб). Крім того, встановити вартість послуг з погодження документації та виділення землі, строки надання таких послуг, а також відповідальність за недотримання відповідних строків;

та

Розглянути можливість внесення зміни до пункту 3 та пункту 4 Статті 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» щодо скасування заборони передачі (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування юридичним особам для містобудівних потреб у сфері енергетики, а також зміни цільового призначення такої земельної ділянки, у разі відсутності затвердженого плану зонування або детального плану території. При цьому створити стимули для органів місцевого самоврядування щодо якнайшвидшої розробки детальних планів територій;

та

Встановлення детального порядку участі третіх осіб (органів місцевого самоврядування, газо-, водо- теплорозподільних компаній тощо) у процедурі приєднання до мереж.

СПОСІБ З «НУЛЬОВИЙ»

Залишити законодавство без змін.

ПРОБЛЕМА 2:

МАНІПУЛЮВАННЯ КРИТЕРІЯМИ СТАНДАРТНОГО ПРИЄДНАННЯ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 2:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему) – процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до виникнення корупції (РА-1-R-4-2).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 2:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Наразі існує проблема маніпулювання з боку розподільних компаній критеріями стандартного приєднання, в першу чергу, це стосується визначення відстані, яка для стандартного приєднання не повинна перевищувати до **300 м** по прямій

лінії від місця забезпечення потужності до місця приєднання: враховуючи, що приєднання споживачів, що розташовані на відстанях близьких **до 300 м** збиткове для компаній за тарифами стандартного приєднання, розподільні компанії намагаються примусити таких споживачів приєднуватись за процедурою нестандартного приєднання.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Забезпечити посилення відповідальності енергокомпаній та їх посадових осіб за неправомірні дії при приєднанні до електричних мереж шляхом ініціювання змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Крім того, зобов'язати розподільні компанії створити, розмістити на власних web-ресурсах та своєчасно актуалізувати карти території здійснення ліцензованої діяльності з нанесенням електричних мереж (по класах напруги) та **300-метрових** зон від цих мереж для можливості самостійного здійснення споживачами визначення типу приєднання.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити законодавство без змін.

ПРОБЛЕМА 3:

ЗАСТАРІЛІ СПОСОБИ КОМУНІКАЦІЇ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 3:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки були допущені помилки при нормопроектванні (РА-1-R-1-2).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 3:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Необхідність особистої взаємодії замовника (його представника) з працівниками розподільної компанії при отриманні послуг з приєднання створює передумови для зловживань та інших правопорушень.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

Правил приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕ від 17.01.2013 № 32

щодо

- ◆ Передбачення можливості подання заяви на приєднання та інших документів через мережу інтернет;
- ◆ Зобов'язання розподільних компаній вести обов'язкові он-лайн реєстри стану надання послуг з приєднання за кожним окремим приєднанням (або створювати індивідуальні електронні кабінети) із зазначенням обсягу виконаних та запланованих до виконання робіт й орієнтовної дати завершення приєднання

або

Прийняти рішення про скасування вказаного акту та передбачення відповідних норм у Кодексі систем розподілу, з урахуванням вимог статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії».

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання без змін.

ПРОБЛЕМА 4:

НЕМОЖЛИВІСТЬ ОТРИМАННЯ ЗАМОВНИКОМ ПОСЛУГИ З ПРИЄДНАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ, ЩО ПІДЛЯГАЄ КОМПЛЕКСНІЙ ЗАБУДОВІ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 4:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему), а саме, процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до несправедливого застосування інструменту по відношенню до окремої групи зацікавлених осіб (РА-1-R-4-1).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 4:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Розподільна компанія має право відмовити замовнику у приєднанні до мереж у зв'язку з тим, що його об'єкт розташований на території¹, що підлягає комплексній забудові, якщо жоден об'єкт, що знаходиться на цій території, не приєднано до мережі. Разом з тим, електрифікація такої території може не здійснюватися роками (у т.ч. через брак фінансування). Вказане призводить до тривалої неможливості замовників отримати послугу з приєднання до мереж.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

Правил приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕ від 17.01.2013 № 32;

щодо

- ◆ Передбачення приєднання об'єкту замовника, який розташований на території, що підлягає комплексній забудові, за бажанням замовника, за процедурою стандартного/нестандартного приєднання та заборони відмовляти у приєднанні таким замовникам;
- ◆ Встановлення відповідальності за відмову замовникам у наданні послуг з приєднання в розмірі, визначеному Законом України «Про ринок електричної енергії»

або

Прийняти рішення про скасування вказаного акту та передбачення відповідних норм у Кодексі систем розподілу, з урахуванням вимог статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії»;

крім того

Затвердити методику (порядок) розрахунку (визначення) НКРЕКП обсягів штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері електроенергетики.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити законодавство без змін.

¹ Територія, що підлягає комплексній забудові – територія (мікрорайон, квартал, житловий масив, вулиця тощо), на якій з метою забезпечення реалізації громадських інтересів в установленому законодавством порядку здійснюється або планується здійснюватись попереднє проведення інженерної підготовки, спорудження зовнішніх інженерно-транспортних мереж, об'єктів соціальної сфери, житлових будинків, інших об'єктів будівництва, а також благоустрій території

ПРОБЛЕМА 5:

НАВ'ЯЗУВАННЯ ЗАМОВНИКУ НЕПОТРІБНИХ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 5:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обрано надмірно м'який інструмент (РА-1-R-2-2).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 5:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Регулятор, у разі скоєння електророзподільною компанією порушення, може накласти штраф у розмірі **від 5 тисяч до 100 тисяч¹** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за порушення ліцензійних умов та/або недотримання вимог НПА, що регулюють функціонування ринку. Проте, ліцензійними умовами² прямо не передбачено заборону включати до технічних умов на приєднання вимог, які не є необхідними для надання послуг з приєднання.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Передбачити обов'язок НКРЕКП залучати представників Держенергонагляду до проведення перевірок (планових/позапланових, виїзних/невиїзних) та моніторингу діяльності електророзподільних компаній у сфері приєднання та повноваження НКРЕКП накладати на електророзподільну компанію штраф за нав'язування замовнику непотрібних технічних вимог при наданні послуг з приєднання до мереж в розмірі, визначеному Законом України «Про ринок електричної енергії», шляхом внесення відповідних змін до:

- 1) Правил приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕКП від 17.01.2013 № 32 ;
- 2) Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджених постановою НКРЕ 13.06.96 № 15.

або

Прийняти рішення про скасування вказаних актів (їх частин) та передбачення відповідних норм, з урахуванням вимог статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» у:

- 1) Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії³;
- 2) Кодексі систем розподілу.

крім того

Затвердити методику (порядок) розрахунку (визначення) НКРЕКП обсягів штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері електроенергетики.

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

На сьогодні послуги з приєднання надаються виключно розподільною компанією, що обумовлює виникнення ризиків вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень корупційного характеру.

¹ Стаття 77 Закону України «Про ринок електричної енергії»

² Умови та Правила здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджені постановою НКРЕ 13.06.96 № 15

³ Проект Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії оприлюднено НКРЕКП 29.05.2017 – http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/poekty_oznaky_regulatornyh_aktiv/2017/pr_235/pr_235_29.05.2017.pdf

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

- 1 Внести зміни до Законів України «Про ринок електричної енергії», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про ринок природного газу», «Про тепlopостачання», «Про питну воду, питне водopостачання та водовідведення», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про землеустрій» (та інших у разі необхідності) в частині впровадження принципу єдиного вікна при наданні послуг з приєднання до інженерної інфраструктури мереж суб'єктів природної монополії з метою мінімізації взаємодії замовника та розподільної компанії;
- 2 Внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині встановлення персональної відповідальності посадових осіб розподільних компаній за нав'язування замовнику непотрібних технічних вимог;
- 3 Внести зміни до Законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», щодо передачі до НКРЕКП функцій зі здійснення державного нагляду (контролю) в електроенергетиці в частині технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання, випробування та ремонту електроустановок і мереж, виконання робіт з проектування електроустановок і мереж.

СПОСІБ З «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін

КЕЙС № 4.3

#ДЕФІЦИТ_ПОТУЖНОСТІ

ЦІЛЬ:

Забезпечення єдиної технічної політики, розвитку та безпеки.

ІНСТРУМЕНТ:

Обов'язкові технічні вимоги у сфері електроенергетики.

ПРОБЛЕМА 1:

«ФІКТИВНИЙ» ДЕФІЦИТ РЕЗЕРВІВ ПОТУЖНОСТІ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 1:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки були допущені помилки при нормопроєктуванні (РА-1-R-1-1).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 1:

СПОСІБ 1 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Розподільні компанії на своїх веб-сайтах повинні оприлюднювати інформацію про умови надання послуг з розподілу електричної енергії та послуг з приєднання до системи розподілу. Наразі публікується інформація щодо трансформаторних підстанцій, зокрема резерв дозволеної потужності підстанцій, що визначається за результатами вимірів навантаження в режимний день (відповідно до методики розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж). Однією з складових розрахунку цього показника є приєднана потужність згідно з чинними договорами про постачання.

Разом з тим, значна кількість споживачів з часу укладення договорів про постачання електроенергії з різних причин (скорочення або припинення виробництва, впровадження енергоощадних технологій, тощо) фактично знизила споживану потужність.

Визначення наявного резерву потужності на підставі сукупних значень абонованої потужності за договорами постачання (користування) електричної енергії, а не реальних значень її споживання призводить до наявності номінального дефіциту потужності та ускладнює приєднання нових абонентів. Таким чином, підстанції розподільних компаній недовантажені, але приєднання нових споживачів до цих підстанцій не здійснюється. Вказане призводить до «торгівлі» деякими споживачами власною потужністю (тобто неофіційне надання послуг з приєднання).

При цьому, законодавством у сфері енергетики не передбачено стягнення з споживачів плати за абоновану потужність або можливості викупу «зайвих потужностей» споживача енергокомпанією або 3-ю особою за ціною співставною з вартістю приєднання.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Запровадити для непобутових споживачів плату за приєднану потужність, шляхом внесення змін до Постанови від 13.04.2017 № 512 «Про затвердження Порядку розрахунку роздрібних тарифів на електричну енергію, тарифів на розподіл електричної енергії (передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами), тарифів на постачання електричної енергії за регульованим тарифом». Зазначений інструмент стимулюватиме споживачів вносити зміни до договорів про постачання електричної енергії в частині зниження абонованої потужності (в разі, якщо така потужність не використовується), оптимізувати споживання потужності (що призведе до зниження «пікового» споживання), отримати додаткові резерви трансформаторної потужності (можливість приєднання нових споживачів без додаткових витрат на розвиток електричних мереж). Із впровадженням зазначених змін важливо запровадити механізм викупу розподільними компаніями «зайвої» потужності споживачів за цінами, що еквівалентні ставкам на нові приєднання, для можливості надавати послуги з приєднання без виконання «непотрібних» робіт з розвитку електричних мереж.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

ПРОБЛЕМА 2:

ВІДСУТНІСТЬ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ «ЧЕРГОЮ НА ПРИЄДНАННЯ» ДО ОДНОГО ДЖЕРЕЛА ЖИВЛЕННЯ В МЕРЕЖАХ ОПЕРАТОРА СИСТЕМИ ПЕРЕДАЧІ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 2:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки були допущені помилки при нормопроектванні (РА-1-R-1-1).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 2:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Регулювання послідовності/черги приєднання є важливим елементом забезпечення прозорості та недискримінаційності процесу приєднання, а також оптимізації використання ресурсу «привабливих» точок приєднання для розвитку економіки.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

Правил приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕКП від 17.01.2013 № 32;

щодо

Визначення граничних строків виконання сторонами кожного етапу реалізації договору про приєднання до електричних мереж оператора системи передачі та надання оператору системи передачі права розірвати договір у зв'язку з невиконанням цих етапів, при цьому, в подальшому оператор системи передачі не враховує зарезервовану за об'єктом замовника потужність при наданні послуг з приєднання іншим замовникам.

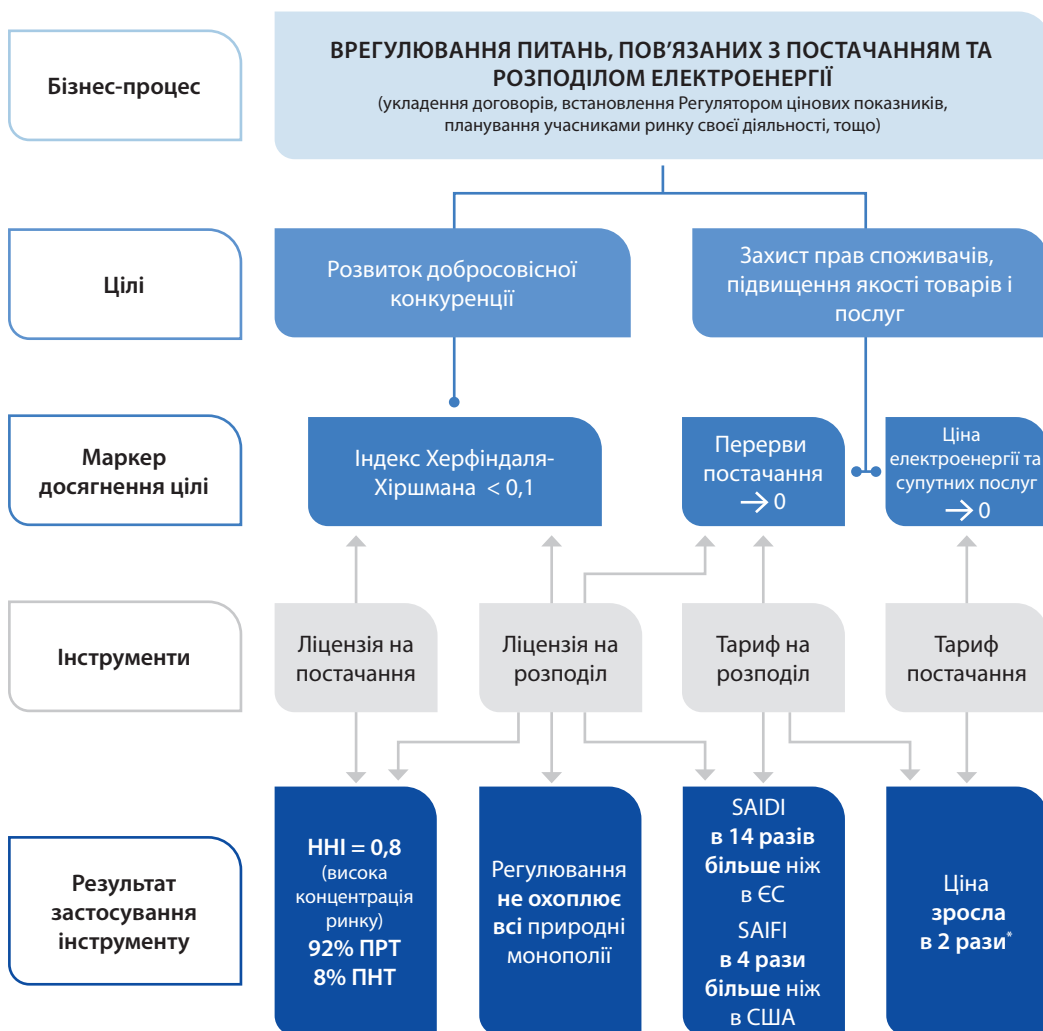
або

Прийняти рішення про скасування цього акту та передбачення відповідних норм у Кодексі систем розподілу, з урахуванням вимог статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії».

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

5 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПОСТАЧАННЯМ ТА РОЗПОДІЛОМ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»

* порівняння тарифу на електроенергію для споживачів 2 класу напруги з 2012 по 2017 рр.

КЕЙС № 5.1

#ПНТ #БЕЗ-ЛІЦЕНЗІЇ

ЦІЛЬ:

Розвиток добросовісної конкуренції.

ІНСТРУМЕНТ:

Ліцензія на постачання електричної енергії.

ПРОБЛЕМА:

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ЗА НЕРЕГУЛЬОВАНИМ ТАРИФОМ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обрано інструмент, що не призначений для досягнення мети (РА-1-R-2-3).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

З прийняттям Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» з 02.03.2015 було відмінено необхідність отримання ліцензії на здійснення діяльності з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом. З 22.09.2016¹ ВРУ повернула необхідність отримання ПНТ відповідної ліцензії.

Оскільки купівля-продаж товарів (послуг) між ПНТ, розподільною компанією та ДП «Енергоринок» здійснюється за умови попередньої оплати товару, відміна ліцензування вказаної діяльності, як елемента контролю доступу на ринок, не призведе до негативних наслідків для учасників ринку,

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

Внести зміни до Законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про ліцензування видів господарської діяльності» щодо:

- 1) Скасування ліцензування діяльності з постачання електричної енергії;
- 2) Запровадження обов'язкового страхування договірних відносин (взаємних обов'язків) між постачальником, розподільною компанією та споживачем електричної енергії.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін

КЕЙС № 5.2

#PRTvsПНТ #КОНКУРЕНЦІЯ #UNBUNDLING

ЦІЛЬ:

Розвиток добросовісної конкуренції.

ІНСТРУМЕНТ:

Ліцензія на розподіл електричної енергії.

ПРОБЛЕМА:

НЕПРОЗОРІСТЬ ПОРЯДКУ ОТРИМАННЯ ПНТ ДОСТУПУ ДО РОЗПОДІЛЬНИХ МЕРЕЖ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети:

- ◆ були допущені помилки при нормопроектванні (РА-1-R-1-2);
- ◆ не було здійснено необхідних організаційних заходів (не вжито запланованих заходів, не проведено необхідне інформаційне, організаційне або методологічне забезпечення) (РА-1-R-1-4).

¹ Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1540-19/>

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Обленерго суміщають діяльність з постачання та розподілу електроенергії. ПНТ (їх конкуренти) не можуть продавати електроенергію не маючи доступу до мереж обленерго. При цьому, чинне законодавство містить норми, що ставлять ПНТ у невідгідне становище та дозволяють обленерго нав'язувати ПНТ дискримінаційні¹ умови роботи на ринку та створювати перешкоди² у доступі до мереж.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

- 1) Порядку доступу ПНТ до місцевих (локальних) електричних мереж, затвердженому постановою НКРЕ від 29.10.2010 № 1421;
- 2) Примірного договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між ПНТ та електропередавальною організацією, схваленого постановою НКРЕ від 19.10.2005 № 934;

щодо:

Спрощення процедури доступу постачальників електричної енергії за нерегульованим тарифом до місцевих (локальних) електричних мереж, зокрема, в частині передбачення, що документообіг між ПНТ та енергокомпанією відбувається виключно в електронній формі із застосуванням електронного цифрового підпису.

або

Прийняти рішення про скасування цих актів та передбачення відповідних норм, з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії», у Кодексі систем розподілу та Правилах роздрібного ринку.

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Відокремлення діяльності з постачання електроенергії від діяльності з її розподілу вбачається найефективнішим способом протидії дискримінації ПНТ та розвитку конкуренції на ринках постачання.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

В межах компетенції, забезпечити відокремлення діяльності з розподілу та постачання електричної енергії, яке передбачено Законом України «Про ринок електричної енергії».

СПОСІБ 3 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

КЕЙС № 5.3

#ПРТ #БЕЗ_ЛІЦЕНЗІЇ

ЦІЛЬ:

Захист прав споживачів та підвищення якості товарів і послуг.

ІНСТРУМЕНТ:

Ліцензія на розподіл електричної енергії.

¹ Рішення Тимчасової адміністративної колегії АМКУ від 08.02.2017 № 1-р/тк-тв – <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=133346&schema=main>

² Рішення адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення АМКУ від 06.06.2016 № 64 -р/к

ПРОБЛЕМА 1:

НЕДІЄВІСТЬ ІНСТРУМЕНТУ «ЛІЦЕНЗІЯ НА РОЗПОДІЛ».

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 1:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обрано інструмент, що не призначений для досягнення мети (РА-1-R-2-3).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 1:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Ліцензія, за своєю сутністю є елементом контролю доступу до ринку. У разі, якщо ліцензіат вчиняє дії, які суперечать встановленим правилам, держава має право анулювати ліцензію недобросовісного суб'єкта і заборонити йому провадити відповідну діяльність.

І якщо на конкурентних ринках ліцензія є дієвим інструментом захисту прав споживачів та контролю якості товарів, то на ринку, що перебуває у стані природної монополії, ліцензування втрачає сенс, оскільки не виконує функцію з гарантування добросовісності ліцензіатів.

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ

Внести зміни до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» в частині скасування ліцензування діяльності з розподілу (передачі) електричної енергії місцевими (локальними) електромережами шляхом доповнення пункту 5 частини першої статті 7 словами «крім діяльності з розподілу (передачі) електричної енергії місцевими (локальними) електромережами».

При цьому, НКРЕКП розробити та затвердити обов'язкові для виконання всіма суб'єктами господарювання, що мають право власності (користування) на локальні (місцеві) електричні мережі, правила взаємодії зі споживачами, субспоживачами та постачальниками.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

ПРОБЛЕМА 2:

НАЯВНІСТЬ НЕРЕГУЛЬОВАНИХ ЛОКАЛЬНИХ МОНОПОЛІЙ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 2:

Регулювання не застосовано попри наявну потребу у застосуванні, що призводить до неможливості досягнути мети (РА-1-R-2-5).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 2:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП

Розробити та затвердити обов'язкові для виконання всіма суб'єктами господарювання, що мають право власності (користування) на локальні (місцеві) електричні мережі, правила взаємодії зі споживачами, субспоживачами та постачальниками.

Кращою альтернативою безумовного виконання вимог Правил є передача електричних мереж у власність електророзподільній компанії на прийнятних для сторін умовах, з дотриманням норм законів України щодо права власності.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

КЕЙС № 5.4

#ТАРИФ #ВИТРАТИ+ #РАВ-РЕГУЛЮВАННЯ

ЦІЛЬ:

Захист прав споживачів та підвищення якості товарів і послуг.

ІНСТРУМЕНТ:

Тариф на розподіл електричної енергії.

Тариф на постачання.

ПРОБЛЕМА:

НЕДОСКОНАЛЕ ТАРИФООУТВОРЕННЯ ТА РИЗИК ВКЛЮЧЕННЯ ДО ТАРИФУ НЕОБҐРУНТОВАНИХ ВИТРАТ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується):

- ◆ регулювання було не правильно імплементоване, були допущені помилки при нормопроектванні (РА-1-R-1-1);
- ◆ інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему) – процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до виникнення корупції (РА-1-R-4-2).

РІШЕННЯ:

За відсутності належного контролю показників, на підставі яких розраховується тариф на постачання, ПРТ можуть включати до тарифу необґрунтовані та завищені витрати, що призводить до росту цін та тарифів для кінцевого споживача.

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

- 1) Порядку ринкового формування роздрібних тарифів на електричну енергію, що відпускається споживачам, затвердженого постановою НКРЕ від 16.11.2006 № 1129;
- 2) Порядку фінансування проектів будівництва, реконструкції чи модернізації об'єктів електроенергетики суб'єктів господарської діяльності, які здійснюють передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом, за рахунок залучення кредитів, затвердженого постановою НКРЕ від 03.02.2011 № 195;
- 3) Порядку розподілу активів, витрат та доходів між видами діяльності ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затвердженого постановою НКРЕКП від 26.07.2013 № 1031;
- 4) Процедури встановлення тарифів для ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та/або з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними

мережами у разі застосування стимулюючого регулювання, затвердженої постановою НКРЕКП від 26.07.2013 № 1031;

- 5) Порядку визначення необхідного доходу від здійснення діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом у разі застосування стимулюючого регулювання, затвердженого постановою НКРЕКП від 11.07.2013 № 898;
- 6) Порядку розрахунку роздрібних тарифів на електричну енергію, тарифів на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, тарифів на постачання електричної енергії за регульованим тарифом у разі застосування стимулюючого регулювання, затвердженого постановою НКРЕКП від 11.07.2013 №900;
- 7) Порядку ринкового формування роздрібних тарифів на електричну енергію, що відпускається споживачам, затвердженого постановою НКРЕКП від 13.06.2016 № 1129;

щодо

Визначення жорсткої залежності між величиною тарифів (у т.ч. величиною потенційного прибутку) та якістю товарів та послуг компанії.

або

Прийняти рішення про скасування цих актів та передбачення відповідних норм з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії»:

- 1) Методиці (порядку) формування цін на універсальні послуги;
- 2) Методиці розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника універсальних послуг;
- 3) Методиці (порядку) формування ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником «останньої надії»;
- 4) Методиці розрахунку ціни (тарифу) на послуги постачальника «останньої надії»;
- 5) Методиці (порядку) встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії.

BRDO ПРОПОНУЄ МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ:

Внести зміни до:

Наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 21.04.2016 № 729 «Про затвердження граничного рівня регуляторної норми доходу у сфері передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та у сфері постачання електричної енергії за регульованим тарифом»

щодо

Визначення жорсткої залежності між величиною граничного рівня регуляторної норми доходу та якістю товарів та послуг компанії.

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Існування автоматизованої системи формування цін та тарифів, яка враховуватиме індикативні економічні показники діяльності найбільш ефективних вітчизняних та світових розподільних компаній, в значній мірі підвищить прозорість та ефективність державного регулювання цін та тарифів.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

В межах компетенції, забезпечити розроблення та впровадження автоматизованої системи формування цін та тарифів на товари (роботи, послуги), вартість яких підлягає державному регулюванню.

СПОСІБ З «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

6 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ОБЛАДНАННЯ ВУЗЛІВ ОБЛІКУ»

КЕЙС № 6.1

#КОНКУРЕНЦІЯ #ВСТАНОВЛЕННЯ_ЛІЧИЛЬНИКІВ

ЦІЛЬ:

Розвиток добросовісної конкуренції.

ІНСТРУМЕНТ:

Норми надання послуг з обладнання вузлів обліку та їх інтеграції в АСКОЕ¹.

ПРОБЛЕМА:

ВСТАНОВЛЕННЯ РОЗПОДІЛЬНИМИ КОМПАНІЯМИ НАДМІРНИХ ВИМОГ ДО ОБЛАДНАННЯ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки регулювання було не правильно імплементоване, були допущені помилки при нормопроєктуванні (РА-1-R-1-1).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

На сьогодні послуги з улаштування вузлів обліку надаються переважно розподільною компанією, що обумовлює виникнення ризиків вчинення зловживань,

¹ АСКОЕ - автоматизована система комерційного обліку електроенергії

порушень законодавства у сферах електроенергетики, адміністративних та кримінальних правопорушень корупційного характеру.

Регулятор, у разі скоєння електророзподільною компанією порушення, може накладати штраф у розмірі **від 5 тисяч до 100 тисяч¹** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за порушення ліцензійних умов та/або недотримання вимог НПА, що регулюють функціонування ринку. Проте, ліцензійними умовами² прямо не передбачено заборону виставляти надмірні вимоги до складових вузлів обліку.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Шлях внесення змін щодо

- 1** Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31.07.1996 № 28;
- 2** Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджені постановою НКРЕ 13.06.1996 № 15.

Внести зміни щодо:

- ♦ відокремлення діяльності з розподілу (передачі) електричної енергії від діяльності у сфері улаштування вузлів комерційного обліку та надання послуг з комерційного обліку, з урахуванням статті 74 Закону України «Про ринок електричної енергії»;
- ♦ накладанню на електророзподільну компанію штрафів за нав'язування замовнику надмірних вимог до обладнання вузлів обліку, у визначеному Законом України «Про ринок електричної енергії» діапазоні;
- ♦ збору, узагальнення та публікації даних (статистичної інформації та аналітичних звітів) щодо обсягів обладнання вузлів обліку та діяльності його учасників;

та/або

Прийняти рішення про скасування вказаних актів (їх частин) та передбачення відповідних норм, з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» у:

- 1** Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії³;
- 2** Кодексі комерційного обліку.

крім того

Затвердити методику (порядок) розрахунку (визначення) НКРЕКП обсягів штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері електроенергетики.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

¹ Стаття 77 Закону України «Про ринок електричної енергії»

² Умови та Правила здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджені постановою НКРЕ 13.06.96 № 15

³ Проект Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії оприлюднено НКРЕКП 29.05.2017 – http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/poekty_oznaky_regulatornyh_aktiv/2017/pr_235/pr_235_29.05.2017.pdf

7 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «КУПІВЛЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»

КЕЙС № 7.1

#ДОТАЦІЇ #ПІЛЬГИ #КРОС-СУБСИДІЮВАННЯ

ЦІЛЬ:

Захист прав споживачів та підвищення якості товарів і послуг.

ІНСТРУМЕНТ:

Дотації та субсидії на ринку електроенергії.

ПРОБЛЕМА 1:

НЕРЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ З МІНІМІЗАЦІЇ (СКАСУВАННЯ) ДОТАЦІЙНИХ СЕРТИФІКАТІВ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 1:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки з'явилися додаткові фактори, що істотно впливають на проблему та не усуваються застосованим інструментом регулювання (РА-1-R-3-3).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 1:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Враховуючи недосягнення цілей, задля яких приймалась Постанова НКРЕКП 26.02.2015 № 220 (через значні інфляційні та девальваційні процеси в економіці України протягом 2014-2016 років), для зменшення тиску на тариф побутових споживачів та скасування перехресного субсидіювання,

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Прийняти Постанову щодо поступового (що-півроку) підвищення вартості електроенергії для населення та інших пільгових категорій споживачів до економічно обґрунтованого (не нижче роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги) рівня до 01.04.2020 року.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання без змін.

ПРОБЛЕМА 2:

НЕЕФЕКТИВНА СИСТЕМА ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ ПРИ СПЛАТІ СПОЖИТОЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 2:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обраних інструментів не достатньо для досягнення мети (РА-1-R-2-4).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 2:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Діючий на даний час механізм допомоги населенню при сплаті вартості спожитих комунальних послуг (в т.ч. і електроенергії) не створює достатніх стимулів для енергоощадного споживання ресурсів (в т.ч. пікової (дорогої) електроенергії), оскільки допомога здійснюється шляхом зменшення платежу до певного відсотка від доходів домогосподарства, не залежно від кількості отриманих послуг та спожитих ресурсів (більше споживаєш – більшу компенсацію отримуєш) або шляхом фіксації пільгового тарифу.

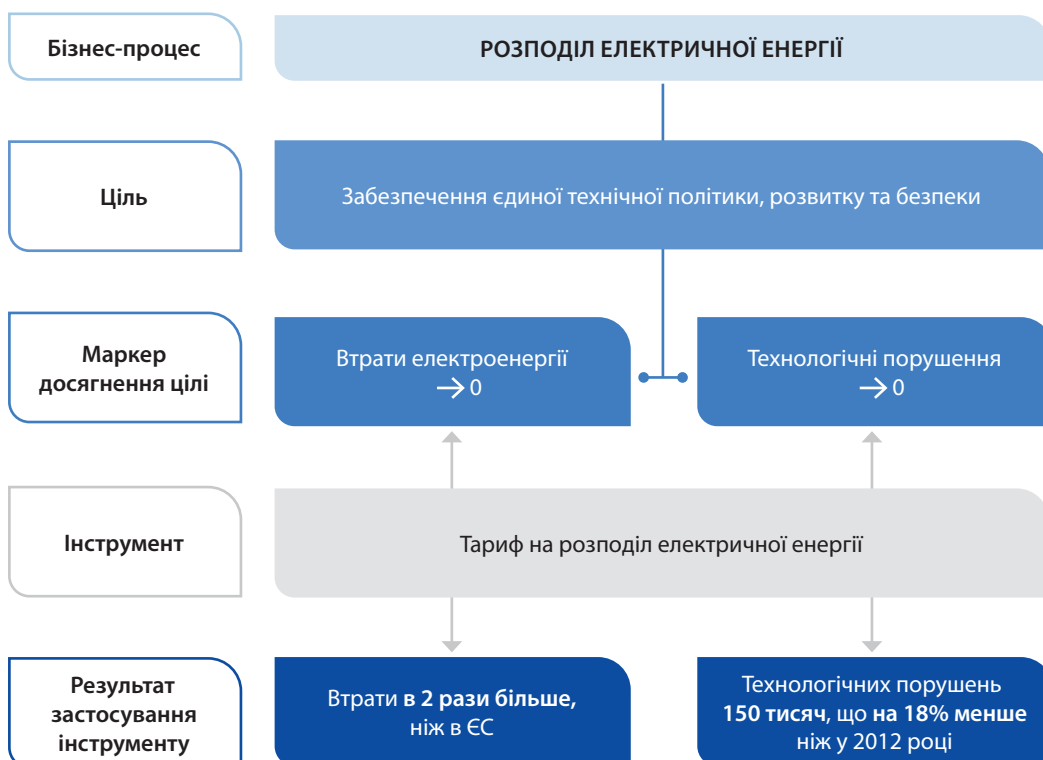
BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

Прийняти Закон про монетизацію субсидій для споживачів комунальних послуг з стимулюванням енергоощадності споживачів (наприклад, шляхом поступового зменшення величини компенсованих витрат).

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання без змін.

8 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «РОЗПОДІЛ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»

КЕЙС № 8.1

#ВТРАТИ_ЕНЕРГІЇ

ЦІЛЬ:

Забезпечення єдиної технічної політики, розвитку та безпеки.

ІНСТРУМЕНТ:

Тариф на розподіл електричної енергії.

ПРОБЛЕМА:

НЕЕКОНОМІЧНІСТЬ РОБОТИ РОЗПОДІЛЬНИХ МЕРЕЖ, НЕДОСТАТНЄ ПОШИРЕННЯ РОЗПОДІЛЕНОЇ ГЕНЕРАЦІЇ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обраних інструментів не достатньо для досягнення мети (РА-1-R-2-4).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Позитивний ефект на розвиток та модернізацію мережевої інфраструктури може мати застосування до розподільних компаній RAB-регулювання або регулювання за системою benchmarking. Зміна підходів до тарифоутворення та зменшення втручання в господарську діяльність енергокомпаній з боку НКРЕКП створить сприятливі умови для залучення інвестицій на розвиток мереж.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Прийняти рішення про застосування до електророзподільних компаній стимулюючого регулювання з одночасним внесенням змін до постанови НКРЕ від 23.07.2013 № 1009 «Про встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання» щодо:

- 1) Встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена на дату переходу до стимулюючого регулювання, у розмірі **1%** (при вартості активів, розрахованих згідно методології ФДМУ), або **5%** (при цьому регуляторна база активів не може бути вищою за кошти, сплачені під час приватизації компанії);
- 5) Встановлення регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена після переходу на стимулююче регулювання, у розмірі, що перевищує на **1-2%** найнижчу на ринку кредитну ставку в поточному році (тобто при зміні кредитних ставок, норма доходу на активи, побудовані у різні роки, може відрізнитись);
- 3) Підвищення норми ефективності діяльності компаній та цільових показники якості послуг до середньоєвропейського рівня.

BRDO ПРОПОНУЄ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ:

Внести зміни до Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, затвердженій наказом Фонду державного майна України від 12.03.2013 № 293, встановивши, що у разі, якщо компанію було приватизовано (у т.ч. частково), то вартість активів такої компанії розраховується в залежності від суми продажу пакету акцій ФДМУ із врахуванням дисконтування вартості капіталу за часом.

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Для покращення економічності роботи розподільних мереж (зниження втрат в мережах, стабілізації рівня напруги в мережах, збільшення резервів трансформаторної потужності) та якості електропостачання, а також вирівнювання графіку навантаження ОЕС України, вбачається необхідним стимулювання розвитку технології «розумних мереж» та розподіленої генерації, в першу чергу електростанцій, технологія виробництва яких дозволяє регулювати графік виробництва. На сьогодні тарифи (надбавки до діючих тарифів) не стимулюють таких виробників до генерації електроенергії в періоди максимальних навантажень енергосистеми.

Також позитивний вплив на роботу електричних мереж мають генеруючі установки на стороні споживання (в т.ч. і у побутових споживачів), в першу чергу за рахунок зниження втрат в мережах, стабілізації рівня напруги в мережах, збільшенні резервів трансформаторної потужності та, як наслідок, можливість приєднання нових споживачів з мінімальними фінансовими витратами.

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

Внести зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії» з метою стимулювання розвитку диспетчеризованої розподіленої генерації та інших новітніх технологій шляхом внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо:

- 1) Встановлення надбавок до діючих тарифів за генерацію в пікові години або застосування до розподіленої генерації правил роботи генеруючих компаній ТЕС;

- 2 Поширення принципів функціонування генеруючих електроустановок приватних домогосподарств та прав отримувати «зелений тариф» на електроенергію, вироблену електроустановками МСП;
- 3 Стимулювання розвитку систем зберігання електричної енергії на стороні споживача;
- 4 Запровадження цільової підтримки розвитку об'єктів розподіленої диспетчеризованої генерації (зокрема вискоєфективної когенерації та біоенергетики), електрозаправних станцій, «розумних» мереж та їх елементів, «енергетичних кооперативів» та їх елементів.

СПОСІБ 3 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

9 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «ПОСТАЧАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»

* порівняння заборгованості станом на 01.01.2013 та 01.01.2017 без урахування заборгованості побутових споживачів

** порівняння коефіцієнтів рівномірності за 2013 та 2016 роки

КЕЙС № 9.1

#ТАРИФ #РОЗПОДІЛЕНА_ГЕНЕРАЦІЯ

ЦІЛЬ:

Забезпечення єдиної технічної політики, розвитку та безпеки.

ІНСТРУМЕНТ:

Роздрібний тариф на електричну енергію.

ПРОБЛЕМА 1:

НЕЕФЕКТИВНІСТЬ РЕЖИМУ РОБОТИ ОЕС УКРАЇНИ (ЗНАЧНА НЕРІВНОМІР-НІСТЬ ГРАФІКУ НАВАНТАЖЕННЯ).

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 1:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обраних інструментів не достатньо для досягнення мети (РА-1-R-2-4).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 1:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Для вирівнювання графіку навантаження ОЕС України та полегшення ведення режиму ОЕС України та, як наслідок, здешевлення електроенергії для кінцевого споживача, в тому числі МСП, враховуючи, що різкопіковий режим роботи ОЕС

України обумовлений, в першу чергу, нерівномірністю споживання побутових споживачів, необхідно залучати до регулювання саме цю категорію споживачів.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Розширити «тарифне меню» для побутових споживачів шляхом можливості вибору споживачем різних тарифних планів, тобто дотримання певного режиму споживання (на вибір) за зниженими тарифами, або застосуванням двоставочних тарифів (на спожиту електроенергію та на потужність у години максимуму енергосистеми).

Стимулювати розвиток диспетчеризованої розподіленої генерації та інших новітніх технологій шляхом внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо:

- 1) Встановлення надбавок до діючих тарифів за генерацію в пікові години або застосування до розподіленої генерації правил роботи генеруючих компаній ТЕС;
- 2) Поширення принципів функціонування генеруючих електроустановок приватних домогосподарств та прав отримувати «зелений тариф» на електроенергію, вироблену електроустановками МСП;
- 3) Стимулювання розвитку систем зберігання електричної енергії на стороні споживача;
- 4) Запровадження цільової підтримки розвитку об'єктів розподіленої диспетчеризованої генерації (зокрема високоефективної когенерації та біоенергетики), електрозаправних станцій, «розумних» мереж та їх елементів, «енергетичних кооперативів» та їх елементів.

СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Позитивний результат в вирівнюванні графіку навантаження ОЕС України може бути отримано також від подальшого впровадження заходів із стимулювання і промислових споживачів, в тому числі малого та середнього бізнесу, до поступового перенесення навантаження на нічні години (тобто формування зворотньопікового графіку навантаження).

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Прискорити впровадження, в рамках нової моделі ринку, ринку допоміжних послуг з можливістю участі у цьому ринку споживачів електричної енергії

СПОСІБ 3 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

ПРОБЛЕМА 2:

ВІДСУТНІСТЬ СТИМУЛІВ БУДІВНИЦТВА РОЗПОДІЛЕНОЇ ГЕНЕРАЦІЇ (В Т.Ч. ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ) ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ 2:

Регулювання не застосовано попри наявну потребу у застосуванні, що призводить до неможливості досягнути мети (РА-1-R-2-5).

РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 2:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Стимулювання розвитку генерації відбувається за рахунок двох основних компонентів – встановлення стимулюючих тарифів та надання переваг при

включенні до графіку виробництва електроенергії. Тому, розвиток розподіленої генерації (**до 20 МВт**) фактично відбувається за рахунок будівництва нових «зелених» електростанцій, оскільки тариф на вироблену ним електроенергію є найвищим в Україні. Біоенергетика (порівняно з іншими видами «зеленої» генерації) має значний маневровий потенціал. Разом з тим, незважаючи на широку сировинну базу, вона є недостатньо розвиненою в Україні – її частка у виробництві «зеленої» енергії близько **10%**. Тому державі доцільно сконцентруватись на підтримці цієї галузі.

Високі маневрові характеристики можуть мати когенераційні установки. Але, ціна їх електроенергії є нижчою за «зелений» тариф, а пріоритетне включення таких виробників у диспетчерський графік відбувається виключно в обсягах, необхідних для виробництва теплової енергії. Зважаючи на це, державна підтримка високоефективної розподіленої когенерації також вбачається доцільною.

Також позитивний вплив на роботу електричних мереж мають генеруючі установки на стороні споживання (в т.ч. і у побутових споживачів), особливо у разі їх доповнення системою зберігання енергії. Плюси активної участі споживача в ринку електроенергії виражаються у зниженні втрат в мережах, стабілізації рівня напруги, збільшенні резервів трансформаторної потужності та, як наслідок, можливості приєднання нових споживачів з мінімальними фінансовими витратами.

BRDO ПРОПОНУЄ ВРУ:

Стимулювати розвиток диспетчеризованої розподіленої генерації та інших новітніх технологій шляхом внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо:

- 1**» Встановлення надбавок до діючих тарифів за генерацію в пікові години або застосування до них правил роботи генеруючих компаній ТЕС;
- 2**» Поширення принципів функціонування генеруючих електроустановок приватних домогосподарств та прав отримувати «зелений тариф» на електроенергію, вироблену електроустановками МСП;
- 3**» Стимулювання розвитку систем зберігання електричної енергії на стороні споживача;
- 4**» Запровадження цільової підтримки розвитку об'єктів розподіленої диспетчеризованої генерації (зокрема високоефективної когенерації та біоенергетики), електрозаправних станцій, «розумних» мереж та їх елементів, «енергетичних кооперативів» та їх елементів.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання даної сфери без змін.

КЕЙС № 9.2

#БОРГИ #БРОНЯ-ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ #СПЕЦРАХУНОК

ЦІЛЬ:

Забезпечення стабільного фінансового стану електроенергетики.

ІНСТРУМЕНТ:

Броня електропостачання.

ПРОБЛЕМА:

НИЗЬКА ПЛАТІЖНА ДИСЦИПЛІНА СПОЖИВАЧІВ, ЩО МАЮТЬ БРОНЮ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки регулювання було не правильно імплементоване – не було здійснено необхідних організаційних заходів (не вжито запланованих заходів, не проведено необхідне інформаційне, організаційне або методологічне забезпечення) (РА-1-R-1-4).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Негативний вплив на стан розрахунків на ринку електроенергії здійснює заборона відключення підприємств-неплатників за електроенергію, для яких встановлена екологічна броня електропостачання.

BRDO ПРОПОНУЄ КМУ:

Внести зміни до:

Порядку обмеження електроспоживання споживачів до рівня екологічної броні електропостачання або повного припинення їм електропостачання та внесення змін до постанови КМУ від 31.08.1995 № 705;

щодо:

Створення прозорої процедури відключення споживачів-боржників, що мають екологічну броню електропостачання та впровадження системи рахунків зі спеціальним режимом використання для таких споживачів.

або

Прийняти рішення про скасування цього акту та, з урахуванням Закону України «Про ринок електричної енергії», передбачити відповідні норми у Порядку забезпечення постачання електричної енергії захищеним споживачам.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання без змін.

10 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ «РОЗРАХУНКИ ЗА СПОЖИТІ ТОВАРИ (ПОСЛУГИ)»

КЕЙС № 10.1

#СПЕЦРАХУНОК #БОРГИ

ЦІЛЬ:

Забезпечення стабільного фінансового стану електроенергетики.

ІНСТРУМЕНТ:

Рахунки зі спеціальним режимом використання.

ПРОБЛЕМА:

НИЗЬКА ПЛАТІЖНА ДИСЦИПЛІНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНИХ КОМПАНІЙ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обрано надмірно м'який інструмент (РА-1-R-2-2).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Негативний вплив на стан розрахунків на ринку електроенергії здійснює заборона відключення підприємств-неплатників за електроенергію, для яких встановлена екологічна броня електропостачання.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни до:

- 1**» Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 13.04.2017 № 504;
- 2**» Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, затверджених постановою НКРЕ від 13.06.1996 № 15/1.

щодо:

Зобов'язання постачальників страхувати ризики неплатежів (неповного збору коштів з споживачів та неповних розрахунків з продавцями).

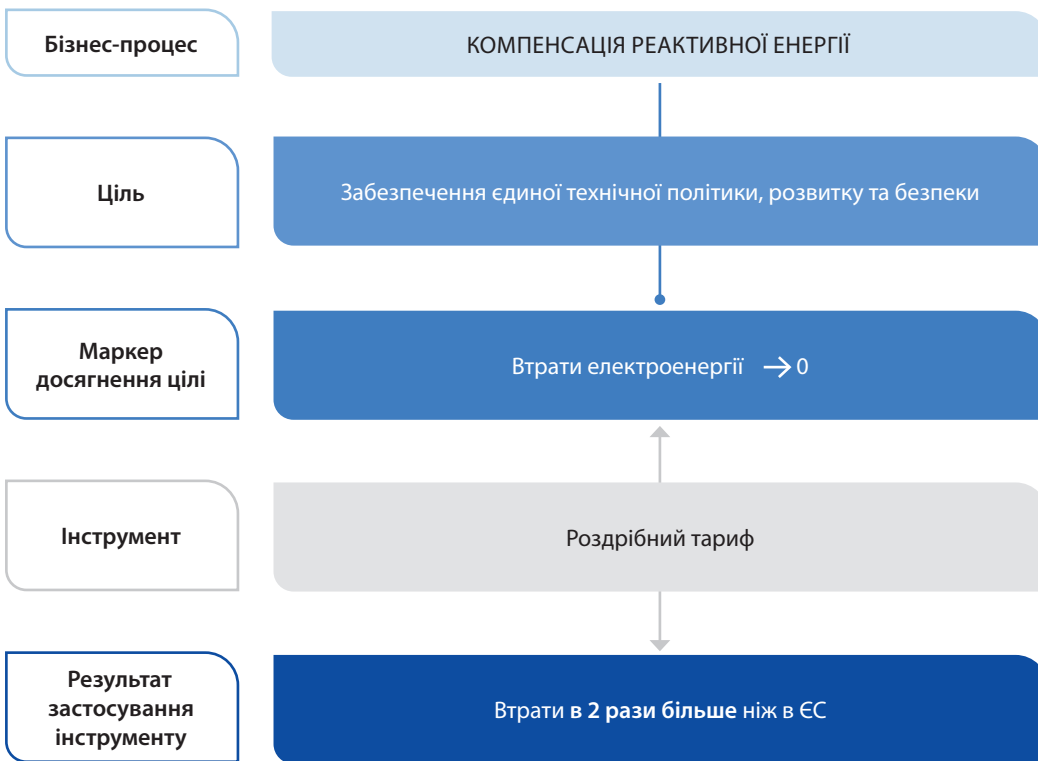
або

Прийняти рішення про скасування цих актів та, з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії», передбачення відповідних норми у Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання без змін.

11 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ КОМПЕНСАЦІЯ ПЕРЕТІКАННЯ РЕАКТИВНОЇ ЕНЕРГІЇ»

КЕЙС № 11.1

#ТАРИФ #РЕАКТИВ #КОМПЕНСАЦІЯ

ЦІЛЬ:

Забезпечення єдиної технічної політики, розвитку та безпеки.

ІНСТРУМЕНТ:

Роздрібний тариф.

ПРОБЛЕМА:

НЕДОСТАТНЄ СТИМУЛЮВАННЯ СПОЖИВАЧА ВЖИВАТИ ЗАХОДИ З КОМПЕНСАЦІЇ РЕАКТИВНОЇ ПОТУЖНОСТІ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Не можливо визначити чи досягає регулювання мети, оскільки проблема для якої запроваджувалось регулювання описана достатньо, щоб її зрозуміти, проте оцінити її можна лише за абстрактними показниками (РА-4-R-2-1).

РІШЕННЯ:

Негативний вплив на режим роботи електричних мереж, економічність їх роботи та якість електричної енергії на стороні споживача має споживання (генерація) енергетичним обладнанням реактивної складової потужності та, як наслідок, перетоки реактивної потужності в електричних мережах. Вказане обумовлює необхідність компенсації реактивної потужності в місці її споживання (виробництва).

BRDO ПРОПОНУЄ МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯ, НКРЕКП:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

Дослідити вплив генерації реактивної електроенергії з мереж споживачів на роботу ОЕС України.

Легалізувати Методику обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії між електропередавальною організацією та її споживачами (затверджена наказом Мінпаливенерго від 17.01.2002 № 19) та внести до неї зміни в частині встановлення параметрів генерації реактивної електроенергії з мереж споживачів та зменшення коефіцієнту урахування збитків енергосистеми від генерації реактивної електроенергії з мережі споживача, при дотримання цих вимог, до нуля.

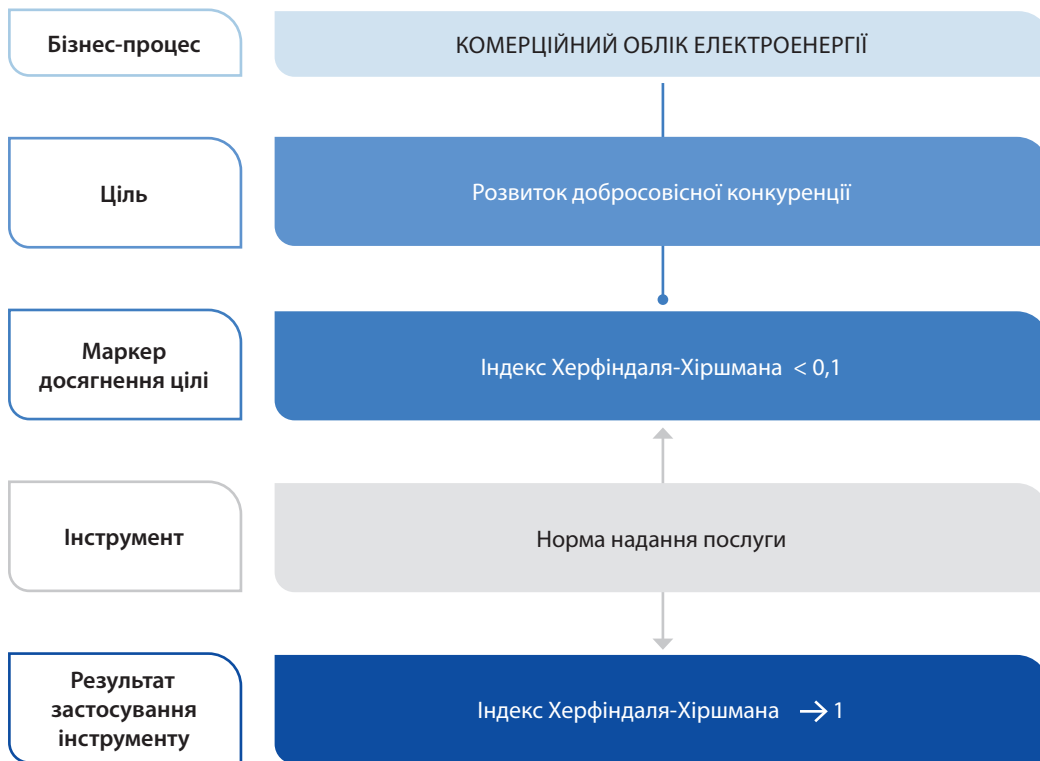
СПОСІБ 2 «ДОВГОСТРОКОВИЙ»

Стимулювати встановлення на стороні споживачів сучасних засобів компенсації реактивної потужності з автоматичним плавним регулюванням потужності шляхом значного збільшення вартості реактивної потужності для споживачів, з відтермінуванням її введення на час, необхідний для впровадження засобів компенсації (наприклад, 3 роки).

СПОСІБ 3 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання без змін.

12 | ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСУ КОМЕРЦІЙНИЙ ОБЛІК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ»

КЕЙС № 12.1

#КОНКУРЕНЦІЯ #КОМЕРЦІЙНИЙ_ОБЛІК

ЦІЛЬ:

Розвиток добросовісної конкуренції.

ІНСТРУМЕНТ:

Норми надання послуг з комерційного обліку.

ПРОБЛЕМА:

ФАКТИЧНА ВІДСУТНІСТЬ РИНКУ ПОСЛУГ КОМЕРЦІЙНОГО ОБЛІКУ ТА КОНКУРЕНЦІЇ У ЦІЙ СФЕРІ.

ПРИЧИНА ПРОБЛЕМИ:

Регулювання не досягає мети (проблема не вирішується), оскільки не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети – обраних інструментів не достатньо для досягнення мети (РА-1-R-2-4).

РІШЕННЯ:

СПОСІБ 1 «КОРОТКОСТРОКОВИЙ»

На сьогодні послуги з комерційного обліку переважно розподільною компанією, що обумовлює виникнення ризиків вчинення зловживань, порушень законодавства у сферах електроенергетики, адміністративних та кримінальних правопорушень корупційного характеру.

BRDO ПРОПОНУЄ НКРЕКП:

Внести зміни щодо:

- ◆ відокремлення діяльності з розподілу (передачі) електричної енергії від діяльності у сфері комерційного обліку, з урахуванням статті 74 Закону України «Про ринок електричної енергії»;
- ◆ збирати, узагальнювати та публікувати дані (статистичну інформацію та аналітичні звіти) щодо обсягів обладнання вузлів обліку та діяльності учасників цього ринку.

шляхом внесення змін до:

- 1) Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31.07.96 № 28;
- 2) Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, затверджених постановою НКРЕ 13.06.1996 № 15.

та/або

Прийняти рішення про скасування вказаних актів (їх частин) та передбачення відповідних норм, з урахуванням вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» у:

- 1) Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії¹;
- 2) Кодексі комерційного обліку.

крім того

Затвердити методика (порядок) розрахунку (визначення) НКРЕКП обсягів штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері електроенергетики.

СПОСІБ 2 «НУЛЬОВИЙ»

Залишити регулювання без змін.

¹ Проект Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії оприлюднено НКРЕКП 29.05.2017 - http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/poekty_oznaky_regulatornyh_aktiv/2017/pr_235/pr_235_29.05.2017.pdf

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

АМКУ – Антимонопольний комітет України

ВДЕ – Відновлювальні джерела енергії

ВРУ – Верховна Рада України

ЄС – Європейський Союз

КМУ – Кабінет Міністрів України

МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯ – Міністерство енергетики та вугільної промисловості України

НКРЕ / РЕГУЛЯТОР – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, державний колегіальний орган, що здійснював державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій з березня 1995 року по серпень 2014 року. Комісія ліквідована Указом Президента 27 серпня 2014 року. Натомість Указом Президента України від 27.08.2014 № 694/2014. була утворена Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

НКРЕКП / РЕГУЛЯТОР – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

НПА – Нормативно-правовий акт

ОЕС – Об'єднана енергетична система

ПНТ – Постачальник електричної енергії за нерегульованим тарифом

ПРТ – Постачальник електричної енергії за регульованим тарифом

SAIDI – Індекс середньої тривалості перебоїв електропостачання, що характеризує середній час, протягом якого мали місце перерви в електропостачанні споживачів. Обраховується як співвідношення усередненого часу, протягом якого мали місце перерви в електропостачанні споживачів, до кількості усіх споживачів)

SAIFI – Індекс середньої частоти перерв у системі, що характеризує кількість перерв в електропостачанні споживачів. Обраховується як співвідношення кількості перерв електропостачання споживачів з вини постачальника електроенергії, до загальної кількості споживачів), а також якість обслуговування споживачів call-центрами енергокомпаній

ПЕРЕЛІК ТЕРМІНІВ

«ЗЕЛЕНИЙ» ТАРИФ – спеціальний тариф, за яким закупається електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – вироблена лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями)

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА КОМЕРЦІЙНОГО ОБЛІКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ (АСКОЕ) – сукупність об'єднаних в єдину функціональну метрологічно-атестовану систему локального устаткування збору і обробки даних засобів (засобу) обліку, каналів передачі інформації та пристроїв приймання, обробки, відображення та реєстрації інформації

АЛГОРИТМ ОПТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – порядок розподілу уповноваженим банком коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання без платіжних доручень, який встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

БУДІВНИЦТВО – нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення

ВИРОБНИЦТВО ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – господарська діяльність, пов'язана з перетворенням енергетичних ресурсів будь-якого походження, у тому числі альтернативних джерел енергії, на електричну енергію за допомогою технічних засобів з метою її продажу на підставі договору

ЕКОЛОГІЧНА БРОНЯ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ СПОЖИВАЧА – мінімальний рівень споживання електричної енергії споживачем (крім побутових споживачів), який забезпечує передумови для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ – виконання розподільною компанією комплексу заходів з будівництва та введення в експлуатацію нових електричних мереж (повітряних чи кабельних мереж, підстанцій, розподільних пристроїв тощо) на території нового житлового комплексу (мікрорайону/кварталу, вулиці) у встановленому законодавством про регулювання містобудівної діяльності порядку

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГІЯ (АКТИВНА) – енергоносіє, який виступає на ринку як товар, що відрізняється від інших товарів особливими споживчими якостями та фізико-технічними характеристиками (одночасність виробництва та споживання, неможливість складування, повернення, переадресування), які визначають необхідність регулювання та регламентації використання цього товару

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГІЯ (РЕАКТИВНА) – технологічно шкідлива циркуляція електричної енергії між джерелами електропостачання та приймачами змінного електричного струму, викликана електромагнітною незбалансованістю електроустановок

ЕЛЕКТРИЧНА МЕРЕЖА – сукупність електроустановок для передачі та розподілу електричної енергії

ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ – електроустановка або група електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії або комбінованого виробництва електричної та теплової енергії

ЕЛЕКТРОУСТАНОВКА – комплекс взаємопов'язаних устаткування і споруд, що призначаються для виробництва або перетворення, передачі, розподілу чи споживання електричної енергії

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА – стан електроенергетики, який гарантує технічно та економічно безпечно задоволення поточних і перспективних потреб споживачів в енергії та охорону навколишнього природного середовища

ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНИКИ – учасники оптового ринку електричної енергії України, які купують електричну енергію на цьому ринку з метою її продажу та/або постачання споживачам або з метою її експорту та/або імпорту

ЗАМОВНИК – фізична або юридична особа, яка письмово повідомила розподільній компанії про намір приєднати до електричних мереж новозбудовані електроустановки або змінити технічні параметри діючих електроустановок внаслідок реконструкції чи технічного переоснащення

ЗАСОБИ ДИФЕРЕНЦІЙНОГО (ПОГОДИННОГО) ОБЛІКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – засоби обліку, які використовуються для визначення обсягу електричної енергії та реалізують процедуру реєстрації показів засобів обліку за відповідними періодами часу

ЗАСОБИ ОБЛІКУ – засоби вимірювальної техніки, у тому числі лічильники, трансформатори струму та напруги, кола обліку, які використовуються для визначення обсягу електричної енергії та величини споживання електричної потужності

МАГІСТРАЛЬНА ЕЛЕКТРИЧНА МЕРЕЖА – електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії від виробника до пунктів підключення місцевих (локальних) мереж

МІЖДЕРЖАВНА ЕЛЕКТРИЧНА МЕРЕЖА – електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії між державами

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ (МІНЕНЕРГОВУГІЛЛЯ УКРАЇНИ) – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України

МІСЦЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ТОЧКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ) ПОТУЖНОСТІ (ЗАМОВЛЕНОЇ ДО ПРИЄДНАННЯ) – місце (точка) в існуючих електричних мережах розподільної компанії, від якого розподільна компанія забезпечує розвиток електричних мереж з метою приєднання електроустановки замовника відповідної потужності або приєднання генеруючих потужностей

НЕДОВІДПУЩЕНА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГІЯ – різниця між обсягом електричної енергії, який мав бути поставлений споживачеві у певний період відповідно до договору, і фактично отриманим споживачем обсягом електричної енергії за цей період, що виникла в результаті перерви в електропостачанні, у тому числі при відключеннях та обмеженнях

ОБ'ЄДНАНА ЕНЕРГЕТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ – сукупність електростанцій, електричних і теплових мереж, інших об'єктів електроенергетики, які об'єднані спільним режимом виробництва, передачі та розподілу електричної і теплової енергії при централізованому управлінні цим режимом

ОБЛАШТУВАННЯ ВУЗЛА ОБЛІКУ – здійснення комплексу організаційно-технічних заходів з організації вимірювання та обліку обсягів електричної енергії та величини потужності на об'єкті побутового споживача, що використовується в певний момент часу

ОПТОВИЙ РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ УКРАЇНИ – ринок, що створюється суб'єктами господарської діяльності для купівлі-продажу електричної енергії на підставі договору

ПЕРЕДАЧА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – транспортування електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами на підставі договору

ПІДКЛЮЧЕННЯ – виконання операцій комутації в місцях контактних з'єднань електропроводки з метою подачі напруги на електроустановку (електроустановки)

ПОБУТОВИЙ СПОЖИВАЧ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ (ПОБУТОВИЙ СПОЖИВАЧ) – фізична особа, яка використовує електричну енергію для забезпечення власних побутових потреб, що не включають професійну та комерційну діяльність, на підставі договору про постачання електричної енергії з електропостачальником

ПОСЛУГИ КОМЕРЦІЙНОГО ОБЛІКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ (ПОСЛУГИ КОМЕРЦІЙНОГО ОБЛІКУ) – визначені цим Законом послуги/роботи із забезпечення комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії

ПОСТАЧАННЯ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – господарська діяльність, пов'язана з наданням електричної енергії споживачеві за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору

ПОТОЧНІ РАХУНКИ ІЗ СПЕЦІАЛЬНИМ РЕЖИМОМ ВИКОРИСТАННЯ ОПТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ (РАХУНКИ ІЗ СПЕЦІАЛЬНИМ РЕЖИМОМ ВИКОРИСТАННЯ) – рахунки суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють постачання електричної енергії на закріпленій території та оптове постачання електричної енергії, відкриті в уповноваженому банку і призначені виключно для накопичення коштів, отриманих за електричну енергію від споживачів, та розрахунків з учасниками оптового ринку електричної енергії

ПРИЄДНАННЯ ЕЛЕКТРОУСТАНОВКИ (ПРИЄДНАННЯ) – надання розподільною компанією послуги замовнику із створення технічної можливості для передачі (прийняття) в місце приєднання електроустановки замовника відповідної потужності до електричних мереж розподільної компанії (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності

РЕГУЛЯТОР – орган державного регулювання відповідальний за формування тарифної політики відповідно до законодавства, надання ліцензій на здійснення окремих видів діяльності в електроенергетиці, здійснення контролю за діяльністю суб'єктів електроенергетики та інших учасників ринку електричної енергії та встановлення відповідальності за порушення умов і правил здійснення ними діяльності в електроенергетиці та на ринку електричної енергії. З 10.09.2014 – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, з 23.11.2011 по 10.09.2014 – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики.

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ – нове будівництво, реконструкція або технічне переоснащення об'єктів електроенергетики

РОЗДРІБНИЙ РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – система відносин, які виникають між електропостачальником та споживачем електричної енергії, а також електророзподільним підприємством у процесі постачання електричної енергії

РОЗПОДІЛ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – транспортування електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами на підставі договору

РОЗПОДІЛЬНА (МІСЦЕВА, ЛОКАЛЬНА) ЕЛЕКТРИЧНА МЕРЕЖА – приєднана електрична мережа, призначена для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача;

РОЗПОДІЛЬНА КОМПАНІЯ – суб'єкт господарювання, який здійснює підприємницьку діяльність з розподілу (передачі місцевими локальними мережами) електричної енергії відповідно до ліцензії;

СПОЖИВАЧІ ЕНЕРГІЇ – суб'єкти господарської діяльності та фізичні особи, що використовують енергію для власних потреб на підставі договору про її продаж та купівлю;

СТАВКА ПЛАТИ ЗА СТАНДАРТНЕ ПРИЄДНАННЯ – середнє значення вартості послуги з приєднання 1 кВт потужності, що встановлюється за диференційованими ступенями потужності на певний строк для Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя згідно з методикою розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж;

СТАНДАРТНЕ ПРИЄДНАННЯ – приєднання електроустановки (крім електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії) замовника до діючих мереж розподільної компанії на відстань, що не перевищує 300 метрів по прямій лінії від місця забезпечення потужності до місця приєднання, яке диференціюється за ступенями потужності: перший ступінь – до 16 кВт включно; другий ступінь – від 16 кВт до 50 кВт включно; третій ступінь – від 50 кВт до 160 кВт включно;

ТАРИФ – регульована та/або визначена відповідно до нормативно-правових актів ціна (сукупність цін відповідно до часу доби) на певні види товарів чи послуг;

ТАРИФНА ЗОНА – період за годинами доби, якому відповідає значення ціни електричної енергії та/або значення тарифного коефіцієнта;

ТЕХНІЧНІ УМОВИ НА ПРИЄДНАННЯ ДО МЕРЕЖ (ОБ'ЄКТІВ) ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ – комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта замовника електричною енергією, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо електропостачання, та є невід'ємним додатком до договору про приєднання (далі – технічні умови);

ЯКІСТЬ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ – перелік визначених центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання значень показників якості електричної енергії і значень нормально допустимих та гранично допустимих норм якості електричної енергії, у разі дотримання яких забезпечується електромагнітна сумісність електричних мереж розподільною компанією та електроустановок споживачів електричної енергії, пожежо- та електробезпечність електроустановок споживачів.

КОРОТКА КЛАСИФІКАЦІЯ НЕДОЛІКІВ РЕГУЛЮВАННЯ

PA (PROBLEM ТИПУ «А») – НЕДОЛІК РЕГУЛЮВАННЯ:

PA-1 (PROBLEM ТИПУ «А» РІЗНОВИД №1) / РЕГУЛЮВАННЯ НЕ ДОСЯГАЄ МЕТИ (ПРОБЛЕМА НЕ ВИРІШУЄТЬСЯ):

PA-1-R-1 (Problem типу «А» різновид №1 reason №1)	регулювання було неправильно імплементоване;
PA-1-R-1-1 (Problem типу «А» різновид №1 reason №1-1)	були допущені помилки при нормопроекуванні;
PA-1-R-1-2 (Problem типу «А» різновид №1 reason №1-2)	не було виділено необхідне фінансування;
PA-1-R-1-3 (Problem типу «А» різновид №1 reason №1-3)	не було здійснено необхідних адміністративних заходів (не створено орган, не передано функції/повноваження);
PA-1-R-1-4 (Problem типу «А» різновид №1 reason №1-4)	не було здійснено необхідних організаційних заходів (не вжито запланованих заходів, не проведено необхідне інформаційне, організаційне або методологічне забезпечення).
PA-1-R-2 (Problem типу «А» різновид №1 reason №2)	неправильно обрані інструменти (засоби) регулювання для досягнення мети;
PA-1-R-2-1 (Problem типу «А» різновид №1 reason №2-1)	обрано надмірно жорсткий інструмент;
PA-1-R-2-2 (Problem типу «А» різновид №1 reason №2-2)	обрано надмірно м'який інструмент;
PA-1-R-2-3 (Problem типу «А» різновид №1 reason №2-3)	обрано інструмент, що не призначений для досягнення мети;
PA-1-R-2-4 (Problem типу «А» різновид №1 reason №2-4)	обраних інструментів не достатньо для досягнення мети;
PA-1-R-2-5 (Problem типу «А» різновид №1 reason №2-5)	регулювання не застосовано попри наявну потребу у застосуванні, що призводить до неможливості досягнути мети;
PA-1-R-2-6 (Problem типу «А» різновид №1 reason №2-6)	одночасно застосовані інструменти, що нейтралізують (заважають) позитивний вплив один одного.
PA-1-R-3 (Problem типу «А» різновид №1 reason №3)	в процесі прийняття та застосування інструменту регулювання істотно змінилися обставини;
PA-1-R-3-1 (Problem типу «А» різновид №1 reason №3-1)	відпала актуальність проблеми;
PA-1-R-3-2 (Problem типу «А» різновид №1 reason №3-2)	істотно змінився масштаб проблеми;
PA-1-R-3-3 (Problem типу «А» різновид №1 reason №3-3)	істотно змінилося значення проблеми (стала значно більш або менш важливою);
PA-1-R-3-4 (Problem типу «А» різновид №1 reason №3-4)	з'явилися додаткові фактори, що істотно впливають на проблему та не усуваються застосованим інструментом регулювання.
PA-1-R-4 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4)	інструмент обрано правильно, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до неможливості досягнути мети (вирішити проблему);
PA-1-R-4-1 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4-1)	процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до несправедливого застосування інструменту по відношенню до окремої групи зацікавлених осіб;
PA-1-R-4-2 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4-2)	процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до виникнення корупції;
PA-1-R-4-3 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4-3)	процедура передбачає необхідність отримання рішення колегіального органу;
PA-1-R-4-4 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4-4)	процедура передбачає необхідність отримання проміжних рішень/ висновків/експертиз третіх осіб;
PA-1-R-4-5 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4-5)	процедура не передбачає чітких строків/термінів;
PA-1-R-4-6 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4-6)	процедура передбачає права присутності особи при ухваленні рішення щодо неї;
PA-1-R-4-7 (Problem типу «А» різновид №1 reason №4-7)	процедура не передбачає права на адміністративне оскарження рішень.

РА-2 (PROBLEM ТИПУ «А» РІЗНОВИД №2) / РЕГУЛЮВАННЯ ДОСЯГАЄ МЕТИ (ПРОБЛЕМА ВИРІШУЄТЬСЯ ПОВНІСТЮ АБО ЧАСТКОВО), АЛЕ НАДТО ВИСОКОЮ ЦІНОЮ:

РА-2-R-1 (Problem типу «А» різновид №2 reason №1) регулювання надто дороге для бізнесу, щоб його взагалі застосовувати;

- РА-2-R-1-1 обрано надмірно жорсткий/дорогий інструмент;
- РА-2-R-1-2 процедура застосування інструменту має вади, що передбачає високий рівень витрат для бізнесу;
- РА-2-R-1-3 інструмент регулювання застосовується в фіскальних цілях (для наповнення бюджету).

РА-2-R-2 регулювання надто дороге для держави, щоб його взагалі застосовувати;

- РА-2-R-2-1 застосування регулювання потребує надмірних інвестицій в інфраструктуру;
- РА-2-R-2-2 застосування регулювання потребує надмірних людських ресурсів;
- РА-2-R-2-3 застосування регулювання потребує надмірного часу.

РА-2-R-3 регулювання було неправильно імплементоване, що призвело до високих витрат в його застосуванні;

- РА-2-R-3-1 були допущені помилки при нормопроєктуванні;
- РА-2-R-3-2 не було виділено необхідне фінансування;
- РА-2-R-3-3 не було здійснено необхідних адміністративних заходів (не створено орган, не передано функції/повноваження);
- РА-2-R-3-4 не було здійснено необхідних організаційних заходів (не вжито запланованих заходів, не проведено необхідне інформаційне, організаційне або методологічне забезпечення).

РА-2-R-4 в процесі прийняття та застосування інструменту регулювання істотно змінилися обставини;

- РА-2-R-4-1 відпала актуальність проблеми;
- РА-2-R-4-2 істотно змінився масштаб проблеми;
- РА-2-R-4-3 істотно змінилося значення проблеми (стала значно більш або менш важливою);
- РА-2-R-4-3 з'явилися додаткові фактори, що істотно впливають на проблему та не усуваються застосуванням інструментом регулювання.

РА-2-R-5 інструмент обрано правильно, мета досягається, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводять до надмірних витрат для досягнення мети;

- РА-2-R-5-1 процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до несправедливого застосування інструменту по відношенню до окремої групи зацікавлених осіб;
- РА-2-R-5-2 процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до виникнення корупції;
- РА-2-R-5-3 процедура передбачає необхідність отримання рішення колегіального органу;
- РА-2-R-5-4 процедура передбачає необхідність отримання проміжних рішень/висновків/експертиз третіх осіб;
- РА-2-R-5-5 процедура не передбачає чітких строків/термінів;
- РА-2-R-5-6 процедура передбачає права присутності особи при ухваленні рішення щодо неї;
- РА-2-R-5-7 процедура не передбачає права на адміністративне оскарження рішень.

РА-3 (PROBLEM ТИПУ «А» РІЗНОВИД №3) / РЕГУЛЮВАННЯ ДОСЯГАЄ МЕТИ, АЛЕ НЕГАТИВ ВІД НЬОГО Є НАДТО ЗНАЧНИМ (ЗАВДАЄ ІСТОНОЇ ШКОДИ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ІНШИХ ЦІЛЕЙ/ВИРІШЕННЯ ІНШИХ ПРОБЛЕМ):

РА-3-R-1 (Problem типу «А» різновид №3 reason №1) запровадження регулювання завдає істотної шкоди для розвитку економіки;

- РА-3-R-1-1 запроваджене регулювання призводить до збільшення тільової частини економіки;***
- РА-3-R-1-2 запроваджене регулювання призводить до зменшення бізнес-активності на ринку (зменшення ринку);
- РА-3-R-1-3 запроваджене регулювання призводить до зменшення рівня конкуренції/до монополізації ринку;
- РА-3-R-1-4 запроваджене регулювання призводить істотного дисбалансу інтересів на ринку;
- РА-3-R-1-5 запроваджене регулювання призводить до створення окремого ринку корупційних послуг.

РА-3-R-2 запровадження регулювання завдає істотної шкоди для досягнення інших цілей держави (вирішення інших проблем);

- РА-3-R-2-1 застосування регулювання завдає шкоду системі верифікації;
- РА-3-R-2-2 застосування регулювання завдає шкоду системам моніторингу, контролю та нагляду;
- РА-3-R-2-3 застосування регулювання завдає шкоду системі захисту права власності;
- РА-3-R-2-3 застосування регулювання завдає шкоду системі притягнення до відповідальності.

- РА-3-R-3** *регулювання було неправильно імплементоване, що призводить до завдання істотної шкоди;*
- РА-3-R-3-1 були допущені помилки при нормопроектванні;
- РА-3-R-3-2 не було виділено необхідне фінансування;
- РА-3-R-3-3 не було здійснено необхідних адміністративних заходів (не створено орган, не передано функції/повноваження);
- РА-3-R-3-4 не було здійснено необхідних організаційних заходів (не вжито запланованих заходів, не проведено необхідне інформаційне, організаційне або методологічне забезпечення).
- РА-3-R-4** *в процесі прийняття та застосування інструменту регулювання істотно змінилися обставини;*
- РА-3-R-4-1 відпала актуальність проблеми;
- РА-3-R-4-2 істотно змінився масштаб проблеми;
- РА-3-R-4-3 істотно змінилося значення проблеми (стала значно більш або менш важливою);
- РА-3-R-4-3 з'явилися додаткові фактори, що істотно впливають на проблему та не усуваються застосуванням інструментом регулювання.
- РА-3-R-5** *інструмент обрано правильно, мета досягається, проте процедура його застосування містить істотні недоліки, що призводить до завдання істотної шкоди;*
- РА-3-R-5-1 процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до несправедливого застосування інструменту по відношенню до окремої групи зацікавлених осіб;
- РА-3-R-5-2 процедура містить надмірну дискрецію, що призводить до виникнення корупції;
- РА-3-R-5-3 процедура передбачає необхідність отримання рішення колегіального органу;
- РА-3-R-5-4 процедура передбачає необхідність отримання проміжних рішень/висновків/експертиз третіх осіб;
- РА-3-R-5-5 процедура не передбачає чітких строків/термінів;
- РА-3-R-5-6 процедура передбачає права присутності особи при ухваленні рішення щодо неї;
- РА-3-R-5-7 процедура не передбачає права на адміністративне оскарження рішень.

РА-4 (ПРОБЛЕМ ТИПУ «А» РІЗНОВИД №4) / НЕМОЖЛИВО ВИЗНАЧИТИ ЧИ ДОСЯГАЄ РЕГУЛЮВАННЯ МЕТИ:

- РА-4-R-1** *не зрозуміло для чого регулювання запроваджувалось;*
- РА-4-R-1-1 регулювання запроваджувалось не для вирішення конкретної проблеми;
- РА-4-R-1-2 проблема для якої запроваджувалось регулювання описана занадто абстрактно.
- РА-4-R-2** *зрозуміло для чого регулювання запроваджувалось, але виміряти це не теоретично можливо;*
- РА-4-R-2-1 проблема для якої запроваджувалось регулювання описана достатньо, щоб її зрозуміти, проте оцінити її можна лише за абстрактними показниками;
- РА-4-R-2-1 проблема для якої запроваджувалось регулювання описана достатньо, щоб її зрозуміти, проте оцінити її можливо лише шляхом опитування суб'єктивної думки.
- РА-4-R-3** *зрозуміло для чого регулювання запроваджувалось, виміряти це теоретично можливо, але відсутні державні механізми для цього;*
- РА-4-R-3-1 проблему оцінити можливо, проте для цього потрібна відсутня у держави інфраструктура;
- РА-4-R-3-2 проблему оцінити можливо, проте для цього потрібна відсутня у держави система збору та аналізу даних.
- РА-4-R-4** *зрозуміло для чого регулювання запроваджувалось, виміряти це теоретично можливо, є державні механізми для цього, але вони не дають адекватної інформації.*
- РА-4-R-4-1 проблему оцінити можливо, проте існуюча система збору та аналізу даних не працює;
- РА-4-R-4-2 проблему оцінити можливо, проте існуюча система збору та аналізу даних працює, але не дає адекватної інформації.
- РА-4-R-5** *зрозуміло для чого регулювання запроваджувалось, виміряти це теоретично можливо, є державні механізми для цього, вони дають адекватну інформацію, проте вона не використовується для прийняття рішень.*
- РА-4-R-5-1 необхідна інформація не доступна через обмежений режим використання;
- РА-4-R-5-2 необхідна інформація не доступна через те що не відомо про її наявність;
- РА-4-R-5-3 необхідна інформація доступна, але просто не використовується.

